

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Rugpiūtis — August 7, 1974 Nr. 58

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KUR EINA AMERIKA

Nixono nušalinimo bylos proga

Sakoma, kad nėra to blogio, kuris neišeitų į gerą. Tame teigime gali būti tiesos. Pavyzdžiui, po Nixono nušalinimo bylos Amerikos politinis gyvenimas bus bent kuriam laikui kiek švaresnis negu anksčiau. Reikia atsiminti, kad atsakomybėn traukiami ne tik Nixono administracijos žmonės, bet ir kiti politikieriai. Buvęs Illinois gubernatorius ir vėliau federalinis teisėjas Otto Kerner, galutinai pralaimėjęs savo bylą, teismo instancijoje, prieš savaitę 'Mercedes-Benz' limuzinu nuvyko į kalėjimą pradėti savo trijų metų bausmę. Didelių nema-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

lonumų teisme patyrė ir Chicago mero Daley vyrai ir net sūnūs. Panašių atsitikimų netrūksta ir kitose krašto vietovėse.

Čia pat reikia neužmiršti, kad, nors einama į tuos pačius kalėjimus, tarp padarytų nusikaltimų esama ir skirtumo. Tarp 20 ar net daugiau Nixono administracijos pareigūnų, prisipažinusių kaltais ar dar teisiamų, nėra nė vieno, kuris būtų kaltinamas norėjęs asmeniškai pasipelniti. Išimtį čia sudaro tik Connally, buvęs ne tik Nixono išdo sekretorius,

bet ir aukštas buvusių demokratų administracijų pareigūnas ir Texaso gubernatorius. Jis kaltinamas paėmęs 10.000 dolerių kyšį už palaikymą aukštesnių pieno kainų, kas būtų padaryta ir be jokio kyšio. Turint galvoje, kad Connally yra milijonierius 10.000 dolerių suma atrodo groteskiška, bet gal turtingam reikia daugiau.

Kaip ten būtų, ateityje politikai turės būti mažiau gobšūs ar daugiau atsargūs. Kas, be abejo, turėtų išeiti visam kraštui į naudą.

Nixonas nebuvo atstovų rūmų teisinio komiteto apkaltintas asmeniškai pasipelnymu. Toks pasiūlymas buvo atmestas 26 balsais prieš 12. Jis formaliai komisijos buvo apkaltintas trim nusikaltimais, pateisinančiais nušalinimą iš pareigų. Būtent, pastangom nuslėpti Watergate įsilaužimo pavidėjus; konstitucijos nuostatų sulaužymu, politiniams tikslams išnaudojant FBI, CIA ir net mokesčių rinkimo institucijas, bei sudarant savo Baltųjų Rūmų policiją. Žinoma 'plumberių' vardu ir pagaliau atsisakymu pateikti reikalaujamus įrodymus tai pačiai teisei komisijai. Tas paskutinis kaltinimo punktas, mano nuomone, yra silpniausias, bet apie tai kada nors vėliau.

Turint galvoje, kad kaltinimo suformulavimui 7 mėnesius dirbo šalia 38 komisijos narių, kurie visi yra advokatai, dar per 100 tam reikaliui pasamdytų kitų advokatų, negalėtum pasakyti, kad jų darbas buvo ypatingai našus. Per televiziją visi komiteto nariai aiškino si bylą sprendę ne kokiais partiniais ar politiniais sumetimais, bet tik pagal teisinius ir savo sąžinės reikalavimus. Bet kad tie reikalavimai nuostabiai tiko jų pačių politinei karjerai, (kas gi juos dar prieš porą savaičių žinojo?) — jie, žinoma, nutylėjo. Politika, šiaip ar taip, turi duoti asmeninės naudos.

Už tat, džiaugiantis, kad Nixono byla prisidėjo prie pastangų apšvarinti Amerikos politikų gyvenimą, dar negalima būti tikram, kad tos pastangos iš tikro duos gerų rezultatų. Visų pirma gyvenimas yra nuolatinės varžybos ir jokie įstatymai neatgrės nuo noro išnaudoti savo naudai turimas pozicijas, antra gyvenimas ir toliau paliks pilnas prieštaravimus. Pavyzdžiui, CIA padarytas įsilaužimas į kurį privatų ar valdišką butą užsienyje yra laikomas patriotiniu darbu, gausiai JAV pinigais atlygintinu. Toks pat informaciniais reikalais įsilaužimas krašto viduje jau yra didžiausias nusikaltimas, nors abejais atvejais motyvas buvo toks pat!

Kaip senatas neišrištų Nixono bylą, viena kol kas yra labai aišku, prezidento galia ateityje bus labai suvaržyta. Dar daugiau, JAV pradėjo žygi į parlamentarinį, seiminį režimą, kuris iš tikro daugiau tinka nūdienam nuotaikom, negu stiprus prezidentinis režimas, nors jis ir labai praverstų užsienio politikoje.

Prieš dešimtį metų, 1964 m. rugsėjo 1 d., New Yorke mirė Lietuvos generalinis konsulas plk. Jonas Budrys su žmona Regina. Nuotrauka daryta 1958 metais.

DEŠIMT METŲ NUO LIETUVOS GEN. KONSULO JONO BUDRIO MIRTIES

ALGIRDAS BUDRECKIS

Lietuvos Respublikos pasiuntinybių ir konsulatų iš vaizda labai lėtai keičiasi. Prieš dešimt metų, kaip ir šiandien, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke bazavosi 41 West 82nd St., Manhattane. Reiškia, pusė kvartalo nuo garsaus Central Park ir keletas kvartalų nuo New Yorko gamtos mokslų muziejaus. Ir šiandien aplankytojas pakyla liftu į konsulato aukštą. Išlipa į siaurą koridoriuką. Pastate gyvena vidurinės klasės nuomininkai. Bet iš karto aplankytojas pamato, kad minimas aukštas išsiskiria nuo kitų aukštų. Pasukus į dešinę prieina prie durų, ant kurių nupaišytas Lietuvos Respublikos oficialus herbas su užrašu angliškai ir lietuviškai: "Lietuvos Generalinis Konsulatas". Paspaudus skambutį, tarnautoja su malonia šypsena įveda į raštinę. Aplankytojas įžengia į Lietuvos Respublikos teritoriją. Lauke girdisi New Yorko klegesys ir automobilių birbesys, o viduje dalis Lietuvos suverenumo. Vaizdas pirmu žvilgsniu mažai tepasikeitė per 10 metų... Bet tai tik pirmu žvilgsniu...

ASMENINIAI PRISIMINIMAI IR ĮSPODŽIAI.

Prieš dešimt metų svečius ir interesantus pasitikdavo vicekonsulas Anicetas Simutis, kuris tvarkydavo prašymus ir paieškojimus. Kai kurios bylos buvo pavestos konsului Vytautui Stašinskui išaiškinimui. Jei reikala itin svarbus ar sudėtingas, tai aplankytojas būdavo įvestas į mažą vizitinį kambarėlį. Tenai iš savo ka-

bineto atvykdavo pats generalinis konsulas. Dažnas jį prisimena, kaip vidurinio amžiaus, solidaus sudėjimo vyrą. Jo laikysena buvo rami ir mandagi. Jis svečiui pasiūlydavo cigaretę be filtro ir pats užsideddavo. Smilkanči, baltą cigaretę buvo lyg jo prekyženklis (trade-mark). Generalinis konsulas Budrys visuomet turėdavo kantrybės išklausyti visus skundus, problemas ir klausimus. Formalumams baigusis, jis paprašydavo savo ponios pristatyti mažas vaides su skystymėliu. Dažnas aplankytojas atsimena generalinį konsulą Budrį, kaip ramaus būdo, bet turinčio sąmojo, visuomet svetingą konsulato šeimininką. Pasiūmonėjimo metu jis užklaudavo lankytoją: — na, kaip gyvena dėdė Mikalojus? ar Liucija ištekęja? ar tavo pusbrolis neplanuoja atvažiuoti iš Montrealio? Jergutėliau, stebiuosi jo fenomeniška atmintimi. Kaip gi jis gali tavo giminių vardus ir pavardes taip gerai atsiminti. Juk, apsilanko šimtai svečių!

Po Lietuvos igaliojimo ministro Povilo Žadeikio Washingtono Jonas Budrys buvo svarbiausias Lietuvos atstovas Amerikoje. Dažnas viešųjų lietuviškų manifestacijų ir suvažiavimų dalyvis, jis buvo Lietuvos suverenumo simbolis New Yorko ir New Jersey lietuviams. Jo istaiga tvarkė virš 500.000 buv. Lietuvos piliečių ir Amerikos lietuvių bylą. Balfas, Atas, Vlikas, Amerikos Lietuvių Informacijos Centras ir Lietuvos Laisvės Komitetas dažnai konsultuodavo su juo.

Šiomet sueina 10 metų nuo Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Jono Budrio mirties. 1964 m. rugsėjo 1 d., po ilgos širdies ligos, Jonas Budrys atsiveikino su šiuo pasauliu.

Generalinį konsulą gerai pažinojau. Mat, Lietuvos ministras Žadeikis buvo senas Budreckių draugas, kuris turėdamas reikalų su generaliniu konsulu, dažnai apsi-stodavo pas Ignacą Budreckį stambų Elizabeto veikėją.

Jonas Budrys mėgdavo lietuvių studentus. Į konsulatą dažnai užsukdavo įvairūs studentai, prašydami informacijų ir medžiagos apie Lietuvos istoriją, krašto padėtį, ūkį ir politiką. Nors paprastai konsulai Simutis ir Stašinskas ir net ponija Regina Budrienė tokius dalykus tvarkydavo, patsai generalinis konsulas surasdavo laiko pašnekučiuoti su tais studentais, paklausti apie ateities planus ir atsakinėti į statomus klausimus. Ir man teko turėti keletą tokių išsamesnių pašnekusių su generaliniu konsulu. Jis ir papasakodavo tokius įdomius dalykus, kurių jo niekuomet nebuvo viešai paskelbti. Pavyzdžiui, jis atkreipė dėmesį, kad konsulato kaimynijoje vertėsi nemaža žydų biznierių. Jie Budrį kalbino prisidėti prie UNROS, girdi, čia yra galimybių užsidirbti 'field geld'. Konsulas humoristiškai pasakydavo, kaip tie jo kaimynai pirkkliai sukaupė daug pinigų, tarnaudami UNRA organizacijoje Europoje ir kaip ne vienas po to atidares stambias krautuves Manha-

(Nukelta 3 psl.)

AZIJA, KAIP SOVIETINIŲ SIEKIŲ ĮRANKIS?

RIMAS DAIGŪNAS

Azija yra didžiausias mūsų planetos žemynas. Azijoje gyvena du bilijonai šimtas penkiasdešimt milijonų žmonių. Nors Sovietų Sąjunga valdo milžinišką teritoriją Azijos žemyne, gyven-tojų skaičiaus požiūriu Sovietų Sąjunga yra kažin keltinta valstybė iš statistikos pabaigos. Azijos milžinas yra Mao tvarkoma Kinija, į Ingr. Nehru rankas patekusi Indija.

Dar neseniai Azija buvo ekonomiškai anemiška, militariai bejėgė teritorija. Tai buvo militaristinių galybių grobio objektas: kolonizacija, pusiauikolonizacija, operetinės monarchijos. Vien tik-tai savo teritoriją miniatiūriškoji Japonija buvo ekonominė ir militarinė galybė. Japonija niekad nelaikė savęs žemyno reprezentante, bet laikams bekintant, arba žiūrėjo į Aziją, kaip savo įvairiųjų šaltinių bazę, arba, kaip dabar, rinką savo milžiniškai pramonei.

Naujoji, dabartinė Azija, išsilaisvinusi iš kolonijinio jungo, įsteigusi bemaž visur identiškus režimus, visad flirtuojančius su demokratijos težėmis, bet nestabilūs, atremtus į demokratiskai tvarkytis nepratusias mases, natūraliai ir logiškai siekia taikos, palankių kūrinių darbui sąlygų, ekonominio užsitikrinimo galybių, bent minimalio galėjimo gintis nuo nuolatos gresiančio bado.

Sovietų Sąjunga uoliai dalyvauja visose Azijos valstybių konferencijose, kur nuolatos vyksta daugiakalbės, tuščiažodės ir labai optimistiškos konferencijos su amžinomis taikos ir taikaus sambūvio deklaracijomis. Atrodo, kad kiekviena Azijos valstybė turi nuolatos pergalėti savo kraugėriškus karo bei destrukcijos instinktus! Jeigu taip aktyviai linksniuoją žodį 'taika', kaip kitaip tą reiškinį išaiškinti. Kas kam rūpi, tas apie tai garsiausiai šaukia.

Ištingiausias reiškinys čia yra Sovietų Sąjungos pirmasis taikos smuikas tų konferencijų orkestracijose ir deklaracijose. Iškyla savotiškas seno kolektyvinės atsakomybės plano renesan-

sas, kas buvo prieškarinis sovietinis arkliukas konferencijose po pirmojo pasaulinio karo.

1969 metais Tarptautiniame kompartijos suvažiavime L. Brežnevas tvirtino: įvykių raida kelia į darbotvarkę ir uždavinį sudaryti kolektyvinio saugumo sistema Azijoje.

1973 metais gegužės 23 d. Bangladešo konferencijoje šis sovietinis mašalas buvo prarytas. Konferencijos rezoliucijoje nustatyta: visiškai pritariame Sovietų Sąjungos kolektyvinio saugumo iniciatyvai (Vadinamoji 'Dakos deklaracija').

Reikia pasakyti, kad Dakos konferencijoje nebuvo nei Japonijos, nei Kinijos. Valstybės drasiai svarsčiusios kolektyvinio saugumo pakta pagal sovietinę partitūrą, buvo badų ir skurdo nualintos valstybės. Jų optimistinius šūkius paremti jėga tegali tikrai viena Sovietų Sąjunga. Tokiu būdu Maskva prisiima 'taikos angelo sargo' pareigas visoje ekonomiškai skurdžioje Azijoje. Tai yra vadovo pareigų prisiėmimas.

Išviršiniai tos kolektyvinės Azijos valstybių santarvės principai atrodo patrauklūs ir platoniški: ekonomiškas bendravimas, atsisakymas ginkluotų intervencijų, kaimyno suvereniteto respektas, sienų neliečiamumas ir nesikišimas į kitos valstybės vidaus reikalus.

Praktiškai tos sąlygos neigymdinamos. Gyvenimas tai parodė Korėjos, Vietnamo, Bangladešo konfliktais. Laos ir Kambodijos nestabilumas rodo, kad Dakos konferencijoje kalbėta pagal Maskvos partitūrą.

Neseniai įvykusiame Maskvoje XXIV kompartijos suvažiavime kalbėta konkrečiai. Taikos programa privalo būti paremta "socialistinės sandraugos kursu". Tas principas matomas Europoje, Varšuvos pakto priedangoje. Tai vieno iš partnerių tokio kolektyvinio saugumo susitarimo galimybė įvesti savo karo pajėgas į kito teritoriją, jeigu ten ižiūrėtas ... "pavojus" (Nukelta 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Dirvos korespondentas Australijoje Antanas Laukaitis su Romu Cibu jaunimo baltųjų metu Sydnejuje.

VIEŠNAGĖ N. ZELANDIJOJE

Didžiojoje australų spaudoje paskutiniu metu laikai labai dažnai galima užtikti naują lietuvišką 'Palanga Lines' vardą, reklamuojantį jūros keliones po Pacifiką ir paskirus šio vandenyno uostus. Sydnejuje labai gerai yra žinomi p. Cibai ir jų turimi baltiniai, kelionių biuras, viena iš didžiausių suvenyrų krautinių pačiame miesto centre ir dabar naujai atsidariusi sava vandens susisiekimo linija. Viso šio didžiulio biznio galva ir vyriausias direktorius yra Romas Cibas.

Su visa p. Cibu šeima pažįstamas esu jau daugelį metų, kai su juo sūnum Romu esame ir geri prieteliai. Bendri keliai surišo mus skautiškoje gyvenime, kur Romas visą laiką labai aktyviai dirbo, užsitarnaudamas paskautininko laipsnį. Be skautavimo, jis buvo ir yra aktyvus lietuviškojo jaunimo veikloje, būdamas I-jo Pas. Jaunimo Kongreso Australijos kontingento vadovas, tuo pačiu dirbdamas ir su kitomis jaunimo organizacijomis, bei studentais.

Baigęs Prekybos Institutą, jis su visa savo energija įsitraukė į tėvų pradėtą prekybą ir šiandien visą šį biznį yra taip išplėtęs, kad nežinau ar Australijoje yra už juos didesnių prekybininkų.

Inauguracinėje naujosios 'Palanga Lines' kelionėje į N. Zelandiją ir aplinkines salas, didžiajame liuksusiniame italų statybos laive, buvo be kitų keleivių pakviesta ir apie 100 įvairių bendrovių atstovų, gana daug australų spaudos ir kitų žymių žmonių. Jų tarpe ir aš buvau pakviestas ir turėjau dvi savaites malonių ir gražių atostogų, tuo pačiu pamatant ir dalį N. Zelandijos, išlipant jų sostinėje Wellington'e.

Pati N. Zelandija yra labai gražus kalnuotas kraštas, kuriame gyvena nepilni trys milijonai gyventojų. Pačią N. Zelandiją sudaro dvi pailgos formos salos, būtent šiaurinė ir pietinė, kurias skiria apt. Cook sąsiauris. Ypatingai graži yra pietinė sala, per kurią ištįsusi N.Z. Alpių kalnyta. Jeigu Australijos gamta turi vasarą išdegusios rudos spalvos antspalvį, tai N. Zelandijoje viskas yra žalia,

kas suteikia ypatingą grožį. Čia yra labai populiarus žiemos slidinėjimo sportas. Pačiame krašte nemažai yra iškilusių vulkanų ir daugybė geizerių, bet karštų mineralinio vandens versmių, prie kurių yra įkurta nemažai puikių gydomųjų kurortų. N. Zelandijoje, priešingai Australijai, visiškai nėra nuodingų gyvačių ir vorų, kai taip pat nėra ir kengūrų, kurias atstovauja čia tik mažosios, kengūrų kilmės, waalabies. Pati gyvūnija ir augalija yra panaši į Australijos, nors labai daug yra ir visai skirtingų dalykų.

Būnant N. Zelandijoje teko matyti ir kalbėtis su nemažai čia esančių vietinių gyventojų — maoris. Jie, priešingai Australijos aboriginams, yra gana gražių sudėjimo formų ir jų kūno spalva nėra juoda, bet daugiau rusva. Nuo pat pirmųjų dienų, kada 1642 metais A.J. Tasman atrado šį kraštą ir 1769 metais J. Cook ištyrė jo krantus ir vėliau buvo paskelbta Britų kolonija, vietiniai maoris ir britai tęsė savo žūtbutines kovas, norint maoriams gauti savo nepriklausomybę. Patys maoriai yra labai inteligentiški, turi savo gilią kultūrą, pasižymi gražiomis dainomis ir šokiais ir šiandien N. Zelandijoje jie yra didelė turistinė atrakcija. Tarp jų ir Australijos aboriginų yra labai didelis skirtumas, vienus matant gražius, kultūringus ir inteligentiškus, kai kiti yra tiesiog baisios išvaizdos, tinginiai ir gyvenimo, o gal ir pačių australų, gerokai nusiskriausti.

Lietuvių N. Zelandijoje nėra daug. Šiuo metu yra priskaitoma apie 170, iš kurių daugiausiai gyvena Aucklando mieste. Pats pirmasis N. Zelandijos lietuvis buvo atvykęs 1888 metais Jurgis Seižys, kuris pradžioje vertėsi avių auginimu ir buvo vedęs vietinę maori moterį. Jau 1926 metais Aucklande apsigyveno du lietuviai jūrininkai R. Raudonis ir J. Vosyliūnas. Abu vedė zelandietes. Pirmasis pokarinis lietuvių transportas atplaukė 1949 metais, kuriame buvo 170 lietuvių, vėliau mažesniais būreliais atvyko ir daugiau lietuvių ir 1959 metais visoje N. Zelandijoje buvo priskaitoma 251 lietuvis. Daugiausiai lietuviai yra isikūrę Aucklande, kur buvo įkurta ir N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenė, kituose mažesniuose miestuose įsteigiant seniūnijas. Nuo pat pirmųjų isikūrimo dienų Bendruomenės pirmininku buvo Č. Liutikas, kuris su kitais valdybos nariais N. Zelandijoje atliko didžiulį lietuvišką darbą. Tačiau šiuo metu, žinomam Sydnejaus kviestui sportininkui ir vėliau dukrai, medicinos seseriai, persikėlus gyventi į Australiją, vėliau į Sydnejų at-

sikėlė ir tėvai. Kai N. Zelandija nustojo didelio ir nuoširdaus lietuvių veikėjo, tai Sydnejus tikrai gali džiaugtis p. Liutikų šeima, rimtai ir nuoširdžiai išjungusia i mūsų lietuvišką Sydnejaus gyvenimą.

N. Zelandijos, kaip ir Australijos lietuvių, vienu metu buvo ištikusi antraeilio emigravimo i Amerika bangą, ko pasekoje ir taip nedidelę koloniją apleido keletas tautiečių. Šiuo metu Bendruomenės pirmininkas yra A. Atkečaitis, savo pagalbiniškais turėdamas V. Procūtą ir A. Eimutį. Jeigu Australijos lietuvių daug dažniau aplanko užjūrio svečiai, menininkai, kultūrininkai ir kt., tai N. Zelandiją ir ten gyvena lietuviai yra kone visai pamiršti. Vienas iš skaidresnių lietuviškų prosvaisčių buvo vyskupo V. Brizgio apsilankymas. Būdamas Wellingtone, bandžiau susiristi su ten gyvenančiu P. Ramutėnu ir A. Beržinskų šeimomis, tačiau man tas nepavyko ir turėjau pasitenkinti tik pačiu miestu ir ten gyvenančiais zelandiečiais.

Gyvenimas N. Zelandijoje yra materialiniu atžvilgiu blogesnis. Kraštas, neturėdamas tokių didelių materialinių turtų, kaip kad turi Australija, negali ir savosios didelės pramonės išvystyti. Uždarbiai, palyginant su Australija, yra daug mažesni, kai kainos, išskyrus tik vietinius žemės ūkio produktus, kaip pieną, sviestą, kiaušinius ir pan., yra nedaug ką mažesnės kaip Australijoje. Tuo tarpu automobilių ir dar pavažinėti aukštos. Socialinė globa yra labai gera, nors išvažiuojant yra labai ribotas pinigų išvežimas. Labai daug N. Zelandiečių važiuoja i Australiją, nes čia yra daug geresnės darbo ir uždarbių sąlygos.

Nors ir trumpam laikui, tačiau buvo tikrai labai įdomu pabuvoti N. Zelandijoje, pamatyti šį gražų kraštą ir tuo pačiu artimiau susipažinti su vietiniais gyventojais ir nauja, mums artimiausiu kaimynu, kultūra ir gyvenimu.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

laiškai Dirvai

GUBOS IR SACHARINAS

Š.m. liepos 19 d. Dirvos vedamajame, kuriame rašoma apie 'Pergalių' privisimą okupuotoje Lietuvoje, randame ir tokią pastraipą: "Atsimename vieną toki itin artimą išeivijai. Jo sachariniai-saldus vaizdelis buvo išmugeliuotas i išeiviskos mokyklos vadovėlį"

Turiu pareikšti, kad nėra ir nebuvo jokiam lituanistinems mokykloms skirtame vadovėlyje vaizdelio su 'Pergalės' pavadinimu. Numanu, kad čia turima galvoj Sofijos Jonynienės parašytas ir švietimo Tarybos išleistas vadovėlis — Tėvų nameliai brangūs. 256 puslapyje yra vaizdelis, kuriame matosi gubomis apstatytas laukas, apsuptas beržais ir kitais medžiais; vaizdelio priekyje eina moteris ir vyras vaiku vedini. Man nieko sachariniai-saldaus čia nėra. Juk tai yra realistinis ir būdingas Lietuvos kaimo vaizdas rugiapiūtės metu. Panašius vaizdus piešia ar tapo ir kai kurie mūsų dailininkai. Tarp gubų ir sacharino nieko bendro nėra.

Tačiau šis vaizdelis turi ir savo istoriją. Jį randame tos pačios autorės parašytame vadovėlyje — Lietuvos laukai, kurį išleido Kultūros Fondas 1959 m. Po šiuo vaizdelu 82 psl. yra parašyta: Gubos prie beržų. Ilustracijas šiam vadovėliui parinko Vladas Vičiūnas. Ir per 15 metų šis vaizdelis niekam neužkliuvo. Užkliuvo jis tik dabar, kai pakartotinai buvo įdėtas naujame ir 1973 m. išleistame vadovėlyje su pavadinimu 'Pažangos' kolūky. Šis vaizdelis ir jo pavadinimas atsirado per nesusipratimą, nes autorė nebuvo numaciusi šiam vadovėlyje jo pakartoti. Tame puslapyje turėjo būti Nemuno vaizdas. Pakeitimas įvyko Tėvų Saleziečių spaustuvėje Romoje. Pavadinimas buvo pakeistas i — Lietuvos laukuose. Šį vaizdelį galima apibūdinti ir kitokiais pavadinimais: rugius nukirtus, gubas sustaciūs, rugiapiūtės metas ir t.t. Pavadinimas priklauso nuo to, kokį vaiz-

delio aspektą norime pabrėžti. 'Pažangos' kolūky pavadinimas gali tik reikšti, kad vaizdelyje matomas laukas dabar priklauso to pavadinimo kolūkiui.

Minėtoje pastraipoje padaryta užuomina, kad tas vaizdelis buvo išmugeliuotas, yra griežtai atmetina. Nei vadovėlių autoriai, nei švietimo Tarybos nariai nieko nenori ir nebando išmugeliuoti ir jokia kontrabanda neužsiima. Jie vadovėlius rašo, juos iliustruoja taip, kaip jiems atrodo geriausiai ir kaip jie sugeba esamose sąlygose tai padaryti. Tačiau nereiškia, kad viskas yra padaroma tobulai ir nieko negalima kritikuoti. Bet apkaltinimas šmugeliu nėra jokia kritika, o tuo labiau jokia talka lituanistinio švietimo darbą dirbantiems. Jei ši užuomina būtų kur nors juokų skyriuje, juokais ją ir nuleistume. Bet kadangi tai padaryta rimto laikraščio vedamajame, švietimo Tarybos reagavimas pasidaro būtinas.

Stasys Rudys
JAV LB ŠT Pirm.

REDAKCIJOS PASTABA. Iš šio laiško taip ir lieka neaišku, kas toji 'paslaptinąji ranka' kuri išpraudė vadovėlin kolūky vaizdą. Juk, sakoma, kad toj vietoj buvo numatyta kita nuotrauka, su Nemuno vaizdu. Kodėl leidėjai dengia visokiais miglotais aiškinimais šį asmenį. Visuomenė norėtų žinoti, kas jis ir kokiais tikslais tai padarė be autorės ir leidėjų žinios.

TOOL & DIE MAKER. Experienced on small progressive dies — mfg. plant — all benefits — (215) GA-3-9269. (57-58)

MILL MAN
Woodworking, M/F. Immed opening for 1 person shop in lumber yard. Loc near Center City. Must be experienced. Mr. Arnold (215) HO8-5615 daily. (57-61)

MEAT CUTTER
For small market. Must be willing to handle all phases of general grocery store work. Would consider previous grocer. Near Levittown, Pa. 945-0444 (57-61)

AUTO. Metal man expd & body shop helper. Call (215) 539-6900. (57-58)

Wanted 1st class skilled WELDERS

Fitter layout for structural work. Experienced need only apply. Full time. 55 to 60 hours per week. U.S. WELDING & FABRICATING INC. 8609 Stone Rd., Independence, Ohio. 524-3800 (57-63)

MAINTENANCE PERSON
Local manufacturer requires services of a person w/ mechanical, electrical & boiler experience. All fringes. Salary open (215) 483-3941. (67-61)

REAL ESTATE FOR SALE

EAST 67th Off Union
4 family dwelling. Very good income. Reasonable. Call (216) 731-6860; (216) 289-1340. (57-59)

MECHANIC M/F

Machine set up and repair of packaging or bottling-line. Experience necessary with and apprenticeship training in a mechanical trade.

Good starting salary and complete benefit program

HEUBLEIN INC.
2500 Enterprise Drive
Allen Park, Mich 48101
(313) 271-3100 (57-59)
E.O.E.

NURSE, REG. Full or part time. 3 PM till 11 PM. Nursing Home in Wyncote. Good wages & pleasant working conditions. Call (215) TU7-3430. (57-61)

CLEANING woman. Part time — 8 AM — 11 AM 5 days — (215) GA-5-7210. (57-58)

NURSES — LGPN'S

All shifts, full and part-time, for modern extended care facility. Beautiful surroundings, pleasant working conditions, excellent salary and benefits. Call (215) VI 4-4200 between 9-3. (57-59)

GENERAL FACTORY HELP WANTED — apply in person, PICOR INC., Union Hill Industrial Park, West Conshohocken, Pa. (57-59)

AUTO MECHANIC, experienced, with own tools. Work fulltime for independent shop. Call (215) CH 7-9249. (57-58)

STATIONARY ENGINEERS — Black Seal, gd. sal., hosp., vacation, meals, need. Contact Mr. Miller, betw. 9 a.m. & 4 p.m. (609) 662-7200. (57-61)

TRUCK MECHANICS. International Harvester in Camden has immed. opening for 3 qualified 1st class mechanics. Excel. benefits incl. vac., sick leave, company plan, 11 holidays, etc. Good pay. Choice of 2nd or 3rd shift. Call Mr. Dare (609) 662-5567. An Equal Oppy. Employer. (57-63)

WATCHPERSON — Shift work, good for retired person who would like 20 - 24 hours to supplement income. Must be sober and reliable. Apply Mannheim Laundry Co., 5344 Germantown Ave., Phila, Pa. (57-59)

AZIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

jus taikai". Tokia dvasia dvelkia ir Bangladešo "Dakos rezoliucija". Tiesa, čia valstybės nėra oficialiai pasivadinusios 'socialistinėmis', bet jos, kaip vadina spauda 'azijatiškai socialistinės'. Specifika nepakeičia tikrovės: Azijos kolektyvinio saugumo paktas Maskvoje sukonstruotas, Dakoje įgyvendintas.

kas suteikia ypatingą grožį. Čia yra labai populiarus žiemos slidinėjimo sportas. Pačiame krašte nemažai yra iškilusių vulkanų ir daugybė geizerių, bet karštų mineralinio vandens versmių, prie kurių yra įkurta nemažai puikių gydomųjų kurortų. N. Zelandijoje, priešingai Australijai, visiškai nėra nuodingų gyvačių ir vorų, kai taip pat nėra ir kengūrų, kurias atstovauja čia tik mažosios, kengūrų kilmės, waalabies. Pati gyvūnija ir augalija yra panaši į Australijos, nors labai daug yra ir visai skirtingų dalykų.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

PRIE GENOCIDO VARTŲ

Genocidas turi daug veidų. Prie kultūrinio genocido priskirtinas vietovardžių keičimas. Vietovardžiai pakeičiami okupanto įnoriu. Vokiečiai vietovardžius suvokietindavo, bolševikai vietovardžius visiškai pakeičia. Jie pavadina gyvenvietes, upes, kalvas ir įlankas rusiškais vardais. Tie vardai absoliučiai neturi sąsajos su istorija. Vietovės senos, o bolševikai kabina pavadinimus tiesiog iš savo piršto išlaužtus.

Kalbame apie kultūrinį genocidą, kurį okupantas įvykdė Rytprūsiose. Imame 1967 metais Maskvoje išleistą "Atlas avtomobilnich dorog SSSR" (SSSR autokelių žemėlapis). Knyga išleido SSSR Vyriausioji geodezijos ir kartografijos vadyba. Tiražas 200,000 egz. Solidus leidinys rodo plentų, vieškelių, kelių tinklus. Į bendrą visumą inkorporuotas Pabaltijys. Vietovių pavadinimai, parašyti rusų raidėmis, bet nesurasti. Tas pat tenka ir Kaukaziui. Kaukazo vietovės vadinamos kaukaziečių kalbomis.

Bet šiurpus išpūdis susitikus su Rytprūsijų sritimi, kuri čia figuruoja kaip integralinė Sovietų valstybės dalis. Beveik visos gyvenvietės Rytprūsiose atlaikė brutalią germanizacijos įtaką. Kamienas visad skambėjo aborigenų kalbomis: prūsų arba lietuvių. Dabar viskas tai išrauta. Ir, štai, kaip pavadintos stambios ir smulkios gyvenvietės Maskvos leidinyje (prašome kantų perskaityti tą ilgą "Kalinigrado" srities naujų pavadinimų sąrašą):

Krasnoliesy, Uljanovo, Dobrovolsk, Sovietsk (buv. Tilžė), Krasnoje, Gromovo, Misovka, Pravdino, Gurejevsk, Bošanovo, Žilino, Zapovednoje, Pričaly, Rybačij, Zelenogradsk, Primorje, Baltijisk, Svetlyj, Železnodorožnoje, Krylovo, Polesk, Slavsk, Kraznozannensk, Dobrovolsk, Nesterev, Černiachovsk, Svetlogorsk, Pionerskij, Primorsk, Laduškin, Mamono, Dolgorukovo, Bagrationovsk, Čistyje Prudy (tai Donelaičio Tolminkiemis), Nevskoje, Nobobobruisk, Novaja derevnia, Zarečje, Vysokoje, Kalinovsk, Plotavskoje, Pobedino, Kaliningrad.

Šie pavadinimai duoti Rytprūsijų vietovėms. Neturime davinių, kuriuo būdu pavadinimai buvo parinkti. Aiškios tačiau tendencijos, vienur duoti pavadinimą pagal karinio dalinio vado pavardę, kuris okupavo vietą. Kitur matyti tam tikrą sentimentą, pavadinti vietą pagal rusiškąjį prototipą (Nevskoje, Poltavskoje, etc.). Kitur nusvėrė geografinė vietos padėtis (Primorsk, Pričaly, etc.). Buvo ir visokių nesąmonių (Novaja derevnia, etc.).

Pagal kariuomenės vadus įtvirtino Bagrationovsk (generolo Bagrationovo pavardė), Černiachovsk (pagal gen. Černiachovskio pavardę).

Visas šis parinktinai rusiškų pavadinimų paradas rodo absoliučią nepagarbą krašto istorijai. Nėra anei vieno pavadinimo, kuriame atskambėtų lietuviškas koloritas, kuris buvo išsilaukęs per germanizacijos šimtmečius. Kaliningrado sritis sukurta kaip revolverio tuta, atsukta į Lenkiją iš šiaurės. Ir kaip žnyplės iš vakarų, skirtos gniaužti Lietuvą, kartu su visu Pabaltijumi. Tai yra brutalaus tautinio ir politinio genocido aktas.

Tą genocido aktą klusniai pripažįsta ok. Lietuvą valdanti kvilinginė klika. Tai netgi buvo pateisinama prietarimu, taip vadinamai "A. Sniečkaus politikai", nereikalingi bent dalies Rytprūsijų inkorporuoti į LTSR (ok. Lietuvos) teritoriją. Esą A. Sniečkus "rūpinosi", kad tokia teritorija įjungus, padidės rusų skaičius. Šis "gandas" aišku yra blefas. A. Sniečkus Maskvoje buvo toks mažo kalibro balseis, kad ir jo nuomonės niekas neklausė. Dabar gi su "Kalinigrado sritimi" ok. Lietuvoje fatališkai susigynėta. Štai propagandinis "Laiškas ir įvykiai" Nr. 22 skelbiamas paskaitų sąrašą. Tos paskaitos bus skaitomos Pameninės bibliotekos. Paskaitų titulai: "Kalinigrado žemė", "Sovietskas -- mūsų miestas". Visai pašaipingai atrodo, kad paskaitas apie Kaliningrado sritį skaitys iš Kaliningrado atvykę paskaitovai: V. Potkova ir R. Pukova. Ir kas gali žinoti, gal ir šių Kaliningrado veikėjų vardais pavadins koki nors Rytprūsijų kaimą? Stam bus ir baustinas ir sovietinis geografinis genocidas Rytprūsiose.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Tapkite knygos 'TAUTINĖS MINTIES KELIU' mecenatu ar rėmėju

----- I š k i r p t i -----

AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINEI SĄJUNGAI
87-80 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

- ☐ mecenatas \$100.00
☐ garbės prenumeratorius .....\$ 50.00
☐ prenumeratorius rėmėjas .....\$ 20.00

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Priedu čekį sumoje \$.....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai atvykus į JAV, Lietuvos gen. konsulas Jonas Budrys pristato jam New Yorko lietuvius. Nuotraukos priekyje Sofija Smetonienė, prezidentas Smetona ir gen. konsulas Jonas Budrys.

DEŠIMT METŲ NUO LIETUVOS GEN. KONSULO JONO BUDRIO MIRTIES

(Atkelta iš 1 psl.)

tane. Bet iš tokių kalbų nesusidarė išpūdis, kad generalinis konsulas norėtų lieti pagiežos prieš tuos "gešeftsmonus". Jis papasakojo, kaip vienas senas krautuvinkas apsidžiaugė, kai Lietuvos generalinis konsulas jį pasveikino žydų Velykų proga su hebrajiška benedikcija: šehechėjanul! Spausdamas ašarą senyvas žydas jam padėkojo, kad korektiškai pasisveikino, o nepalinkėjo trafetinio "zyzen pesach" sveikinimo. Matyt, kad pirmojo karo metu jis buvo išmokęs ir kinietiška, nes jisai buvo kupinas anekdotų apie rusų - kinų santykius.

Jonas Budrys buvo susipažinęs su mūsų kaimynų egziliu veiksmų sudėtimi ir užmojais. Jis pasakojo, kad vieną kartą gudų delegacija iš pietų New Jersey prisistatė su popu, aiškindamiesi, jog jie gudų tautos atstovai ir nori, kad Lietuvos generalinis konsulas taipgi apsiimtų būti ir gudų generaliniu konsulu. Girdi, galėtų naudoti tą patį vyties (pohon') herbą. Gen. kons. Budrys gudų batiuškai paaiškino, jog sutiktų ir jiems atstovauti, bet diplomatų ir konsulų pripažinimas teisėtais valstybių atstovais priklauso nuo Washingtono. Matyt, kad gudai buvo patenkinti jo atsakymu, nes daugiau nebesikreipė į jo įstaigą.

JAUNYSTĖ

Jono ir Onos (Wizerytės) Palubinskų šeimoje gimė sūnus Jonas Kaune 1889 m., pagal seną kalendorių, gegužės 25 d. Nors tais laikais Kaunas, kaip rusų garnizono miestelis, buvo gerokai nutautėjęs, Jonas Palubinskas iš pat mažens buvo lietuviško nusistatymo. Tai liudija faktas, kad būdamas gimnazistu, jisai dalyvavo Dainos draugijoje (1900-1905). Reikia pridurti jog tuo metu patriotiška Dainos draugija dar buvo veikusi pusiau slapta.

Baigdamas Kauno gimnaziją 1907 m., jis du metus dirbo rusų susisiekimo ministerijoje Lietuvoje ir Latvijoje. Jonas Palubinskas savo karinę karjerą pradėjo 1909 m., atitarnaudamas rusų kariuomenėje Kaukaze, iš kurios karininko laipsniu pakeltas išėjo atsargon.

1911-1912 m. Palubinskas vėl tarnavo susisiekimo ministerijoje, o 1912-1914 m., buvo Kuršo gubernijos apskrities viršininko padėjėjas. Kitaip sakant, dar prieš Didįjį karą Jonas Palubinskas įsigijo valstybinio administracinio patyrimo.

RUSŲ KARO TARNYBOJ

Mažai kas žinojo, kad Jonas Palubinskas išėjo geriausią carinės Rusijos žvalgybos mokyklą ir praktiką. Tai tvirtino posakis, kad geras žvalgybininkas nesireklamuoja.

1914 m. vasarą Palubinskas buvo mobilizuotas ir skiriamas į rusų kariuomenės kontražvalgybos (kontrrazvedka) kursą prie rusų penktosios armijos. 1915 m. jis siunčiamas į frontą 19-to korpo priešžvalgybinio dalinio vadu. Jo veikimo sritis buvo šiaurės Lietuvoje, tarp Kauno ir Alūkštės. Čia jis veikė iki 1917 m. vasario revoliucijos Rusijoje. Pirmosios rusų revoliucijos paseka -- rusų kariuomenės laipsniškas pakrikimas.

Apie caro kariuomenę Jonas Budrys yra davęs man kaikurias pastabas, kurios jo niekur nebuvo paskelbtos. Vieną kartą buvo užsiminta apie rusų kariuomenę pirmojo pasaulinio karo metu. Jonas Budrys padarė tokią pastabą: "Klaidinga galvoti, kad rusų kariuomenė caro laikais buvo prasta. Jos karininkai nė kiek nebuvo atsilikę nuo vakariečių. Visa nelaimė buvo tai, kad caro kariuomenei truko artileri-

jos ir stigo reikalingos karinės medžiagos. Be to, Rusijos vokiečiai sabotavo kariuomenės operacijas už frontą, tiek karo štabuose, tiek valdžios sluoksniuose. Visvien rusų kariuomenė ištverė iki kol, bolševikų ir kitų revoliucionierių agitatoriai suardė kareivių discipliną. Kerenskio didžiausia klaida buvo leisti kareiviams rinkti savo vadus ir nesiskaityti su elementariais karinės drausmės reikalavimais..."

1917 metais Palubinskas siunčiamas į tolimuosius rytus, į Amūro sritį, kur ėjo kontražvalgybos apygardos viršininko pareigas kazokų armijoje majoro laipsniu su brigados vado teisėmis. Majoras Palubinskas dalyvavo baltagvardiečių admiralo Kolčako kariuomenės veiksmuose. Tarp 1918 ir 1920 m. jis studijavo Rytų kalbų institutą Vladivostoke. Baltagvardiečių kontrrevoliucijai žlugus, jis pasitraukė pro Vladivostoko uostą į užjūrį. Prasiėjo Palubinsko savotiška odiseja aplink pasaulį: per Hongkongą, Indiją, Viduržemio jūrą, pro Marselį ir atgal į savo gimtąjį kraštą, Lietuvą.

LIETUVOS KONTRAŽVALGYBOJE

Jonas Palubinskas grįžo Lietuvon 1921 m., t.y. nepriklausomybės kovų pabaigoje. Visvien žmogus su jo patyrimu karo, susisiekimo ir žvalgybos srityse buvo reikalingas ir naudingas jaunutei Lietuvos respublikai. Jo paties žodžiais: "Atsikuriančios Lietuvos padėtis buvo sunkiausia iš visų kaimynų. Latvija ir Estija turėjo savo valdininkus. Lietuvo jokių. Ji visuomet buvo traktuojama rusų blogiausiais. Petrapilyje už ją niekam nebuvo užsistoti... Tad Lietuvoje studentai-jaunuoliai turėjo užimti aukštas vietas. Besimokydami tarnyboje, darė ir klaidas. Kai kas ir suklupo, bet daugumas patriotų ištėsėjo ir, nelyginant kariai-naujokai mūšiuose, tapo valstybiniais veteranais". (žr. J. Budrys, Kontražvalgyba Lietuvoje, 71 psl.)

1921 m. birželio pradžioje Mykolo Lipčiaus pakviestas kariuomenės civiliniu tarnautoju, Jonas Palubinskas buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės kontražvalgybos viršininku. 1922-23 metais jis vadovavo kontražvalgybai. Savo atsiminimuose

Jonas Budrys labai glausčiai ir tiksliai apibūdina Lietuvos Respublikos saugumą kūrimosi etapuose: "Naujai atsikūrus, Lietuva pradžioje, sudarydama savo administracinį aparatą, ėmė pavyzdį iš Rusijos, ir iš dalies iš vokiečių okupacinės valdžios... svarbiausią žodį saugumo srityje, nors ir viduje, turėjo krašto apsaugos ministerija. Jos žinioje, kaip vyriausio štabo padalinys, buvo žvalgybos skyrius, savo ruožtu padalintas į žvalgybą (užfrontės) ir kontražvalgybą (vidaus). Lietuva tam darbui bent kiek paruoštų žmonių neturėjo. Tačiau tenka pabrėžti krašto apsaugos ministerijos vadovybės išmintį ir apdairumą, kad ji neatidavė tos svarbios šakos kitataučiams, tegul ir specialistams, bet paskyrė į vadovaujančias vietas lietuvius patriotus". (ten pat, 11 psl.)

Mažai kam žinoma, kad nuo 1921 m. liepos 21 d. Jonui Budriui, t.y. Palubinskui teko vadovauti kontražvalgybai, sekusiai Lietuvos priešų pogrindinę veiklą valstybės atsikūrimo pradžioje.

Beskaitant J.B. Kontražvalgyba Lietuvoje puslapius gaunasi išpūdis, kad autorius daug ko neatskleidžia, kad buv. viršininkui nepatogu per daug atpasakoti, kad Lietuvos interesus dėl geriau nutylėti. Visvien miniuose atsiminimuose paaiškėjo, kad gan greit Lietuvos Respublika atsikratė nuo buv. rusų karininkų "specų". Jonas Palubinskas iššifrovo vadinamus kareivius "švietėjus", t.y. komunistų pogrindį Kauno įguloje. Buvo susekti lenkų bei sovietų šnipai. Jonas Palubinskas prisidėjo prie Maskvos šnipų, Lietuvos generolo K. Kleščinskio demaskavimo. Taipgi irodė, kad tariamas Scotland Yardo detektyvas Kazimieras Pilėnas esąs apgavikas-avantiūristas.

Turbūt sunkiausias klausimas, kurį Palubinskas Budrys turėjo išrišti, buvo: ar rizikuoti karjerą ir su-sekti kabinetinio ministro (t.y., vyresnybės) malversaciją. 1921 m. gruodžio mėn. įvykusios Sacharino bylos pagrindinis dalyvis buvo Palubinskas-Budrys. Jo buvo ištirta, kad geležinkelio vagonai rieda Tarybų Sąjungon užantspauduoti, kaip diplomatinės siuntos. Svarbiausias kontrabandos objektas -- sacharinas, bet buvo ir kokaino (t.y., narkotiku). Siuntos nepristatomos į Lietuvos pasienį Maskvoje, bet perėjus Lietuvos-Rusijos sieną kažkokie šmugelninkai tas prekes perima, skubiai iškrauna, o dokumentus sunaikina. Keli aukšti pareigūnai Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje ir pasiuntinybėje Maskvoje buvo įtariami užsiima tuo šmugeliu.

Nors neturėjo konkrečių irodymų, Palubinskas liepimu, dviejų vagonų tariamos kontrabandos siuntimas buvo sekamas. Traukinys su tais vagonais buvo Palubinsko įsakymu sulaikytas Jonoje. Sekančią dieną turėjo būti patikrinimas pasikvietus užsienio reikalų ministerijos liudininkus. To įsakymo pasekoje Jonas Palubinskas susilaukė pirmą grąsinimą, būtent: užsienio reikalų ministerio Purickio įspėjimą telegrama: "Tuč tuojau atleiskite vagonus. Neišpildžius to reikalavimo, būsite atiduotas teismui". Bet kietasis Jonas Palubinskas ne taip lengvai gasdinamas. Užuoat atsakęs į ministerio Purickio telegramą, jis nu-

(Nukelta į 4 psl.)

GEN. KONSULAS JONAS BUDRYS...

(Atkelta iš 3 psl.)
siuntė vyr. leit. Kirilį konfiskuoti tuos vagonus.

Kaltininkai Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje nėrėsi iš kailio dėl šių vagonų suėmimo. Netrukus įvyko antras dramatiškas Palubinsko garbingumo bandymas. Jis buvo iškviestas į ministerio pirmininko dr. Kazio Griniaus kabinetą. Štai kaip jis atpasakoja šį dramatišką momentą: "Pasibeldžiau ir įėjau. Ministras pirmininkas padavė man ranką, bet rūšiai pažiūrėjo ir pasakė: – Tai Tamsta kompromituoji mano kolegą užsienio reikalų ministrą? Kaip Tamsta išdrįsai? Aš reikalauju sustabdyti tą bylą!"

Palubinskas dar neturėjo kaltinamųjų įrodymų, kad tikrai daromas šmugelis. Jei šiedu vagonai su sacharinu paspruktų Rusijon, tai būtų jo karjeros galas. Ir ministerio pirmininko liepimas buvo aiškus grąsinimas. Visvien Palubinskas ramiai atsakė dr. Griniui: "Aš dar nežinau ar ministras paliestas tiesiogiai, bet aš turiu pakankamai duomenų tam, ką darau. Manau, kad tokiu keliu eidamas geriausiai atlieku savo pareigas". (Kontržvalgyba Lietuvoje, 204 psl.).

Kai diplomatinės plombos buvo numuštos nuo vagonų durų, paaiškėjo, kad krovis buvo kontrabandinis sacharinas. Užsienio reikalų ministeris Juozas Purickis ir kiti aukšti ministerijos valdininkai buvo implikuoti į sacharino šmugeliavimą. 1921 m. gruodžio 20 d. Purickis atsistatydino. O 1922 m. sausio 18 d. atsistatydino visa Griniaus vyriausybė.

KLAIPĖDOS SUKILIMO VADAS

Kai buvo pastebėta, jog Alijantai (Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija) delsia ir neketina perleisti Lietuvos Respublikai Klaipėdos kraštą, patys mažlietuviai, kauniškiamis talkinant, planavo pravesti "sukilimą" ir prisijungti prie Lietuvos. Klaipėdos veikėjų priekyje stovintis ūkininkas Jonas Budrus, tačiau suabejojo ir nesirijo vesti lietuvninkus į laisvės žygį. Laimė, jo vieton be jokių abejonių dėl

reikalo teisingumo drąsiai stojo Jonas Palubinskas.

To meto ministeris pirmininkas Ernestas Galvanauskas rašo apie tą reikšmingą momentą, kada reikėjo valingo karvedžio sustiprinti klaipėdiečių ryžtą:

"Anuomet buvo ministru...p. Sližys. Todėl jam ir pavėdžiau parinkti tam žygiui tinkamą kariškį. Jo pakvietieji drąsiau su karine patirtimi ir kitomis teigiamomis savybėmis karininkai atsisakė vadovauti tam žygiui. Iš jų vienintelis išsiskyrė p. Jonas Palubinskas (Budrys), dabartinis generalinis konsulas New Yorke, kuris, kiek pameinu, man pareiškė: "Tą misiją atlikti, jei ji man bus patikėta, aš laikau nepaprastu garbe". Mažiausia dvejodamas aš sutikau jį paskirti minėtam uždaviniui. P. Jonas Budrys tą rizikingą žygį atliko nepaprastai sumaniai, tiksliai ir sėkmingai".

Nuo to momento iš Lietuvos istorijos puslapių dingo Jonas Palubinskas. Jo vieton stojo Jonas Budrys. Ši pavardė 'Budrys' primena Adomo Mickevičiaus poemą, "Broliai Budriai". Ją saisto romantika. Bet iš tikro šis slapyvardis buvo pasirinktas sudaryti išpūdį Antantės agentams, jog tas pats klaipėdietis, ūkininkas Budrus, vadovauja sukilimui. 1923 m. sausio mėn. 16 d. sukilėlių vyriausiu vadu buvo paskirtas mūsiškis Jonas Budrys. Jam buvo suteikta visa galia pasirinkti ir skirti padalinių vadus. Jonas Budrys sutelkė 600 lietuvių savanorių. Nors sukilimas buvo apskaičiuota rizika, Budrys norėjo išvengti nereikalingų nuostolių. Sukilimas jokių būdu neprivalo tapti avantiūra ar Vakarų galybių išprovokavimu.

Prisimindamas sukilimo planavimą ir vykdymą, Jonas Budrys vėliau parašė: "Mūsų uždavinys buvo: atsiekti tikslą su kuo mažiau aukų tiek sau, tiek priešingai pusei. Nenoriu net vadinti kitos pusės priešu. Ką gi kalti tie prancūzų kariai, patekusieji į Klaipėdą?". Budrys labai sumaniai atliko savo uždavinį: apgulė uostą, davė laiko susižinoti signatorių valstybės tarp savęs. Ir tikrai Anglija, Prancūzija, Italija ir Ja-

ponija sukilimo akivaizdoje nepanorėjo komplikuoti padėties.

Apie sukilimo eigą ir tarptautinę reakciją buvo plačiai aprašyta įvairiuose leidiniuose, knygose ir laikraščiuose. Pats Jonas Budrys rašė apie sukilimą Lietuvos Enciklopedijoje, XIX tome (pp. 39-43) ir Karyje, nr. 6 (1959 birželis - liepa, pp. 167-176). Tad, čia nėra reikalo atkartoti, kas jau puikiai užfiksuota ir dokumentuota. To sukilimo dalyvis, generolas S. Dirmantas atsisveikindamas su generaliniu konsulu Budriu laidotuvių koplytėlėje Čikagoje labai teisingai paminėjo ir įvertino Jono Budrio žygį:

– Jei jis tada nebūtų sugebėjęs laimėti, kad ir valstybiškai atsistačiusi, Lietuva būtų turėjusi be savo jūros uosto begaliniai skursti, priklausyti nuo latvių ir vargiai ūkiniai atsilaikytų.

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje Jonas Budrys baigė pakeltas į pulkininko laipsnį ir apdovanotas II rūšies ir I rūšies Vyčio kryžiumi. (su kardais).

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKSTOSE PAREIGOSE

Lietuviams užėmus Klaipėdos kraštą, reikėjo įvesti Lietuvos administraciją. 1923 m. vasario 24 d. Antanas Smetona buvo paskirtas pirmas Lietuvos valstybės igaliotinis Klaipėdos kraštui. Jo padėjėju buvo paskirtas Jonas Budrys. Smetonai pasitraukus iš tų pareigų 1923 balandžio 23 Budrys tapo aukščiausiu igaliotiniu.

Jonas Budrys 1924 m. spalio 27 d. tapo pirmuoju Klaipėdos krašto gubernatorium. Dėl nepaprastos padėties jo valdžia buvo daug platesnės apimtys negu vėlyvesnių gubernatorių. Jis buvo gubernatoriumi iki 1925 m. lapkričio 8 d.

Tarp 1927 m. sausio 12 d. ir 1928 m. sausio 1 d. Budrys buvo Vidaus reikalų ministerijos valstybės saugumo departamento direktorius.

Jonas Budrys vedė Reginą Kašubaite 1926 m. spalio 21 d. Jo sūnus Algirdas gimė Karaliaučiuje 1931 m. sausio 9 d. Rašydamas mokslines pramane (scien-

Lietuvos gen. konsulas Jonas Budrys Vasario 16 minėjime New Yorke 1961 metais. G. Peniko nuotrauka

ce fiction) Algis Budrys vėliau Amerikoje ėmė intriguoti skaitytojus savo fantastinėmis apysakomis ir romanais apie ateitį. Įsidėmėtina, jog jaunasis Budrys gavo inspiraciją iš tėvo karjeros dviejų fantastinių romanų siužetams, būtent: "The Falling Torch" ir "Who?".

Gyvendamas Rusijoje Jonas Budrys pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Būdamas Amerikoje ir eidamas valstybės atstovo pareigas, jis paimdavo plunksną politiniams raportazams. Jono Klajūno slapyvardžiu Budrys rašė Naujienose ir Vienybėje. Tarp jo reikšmingesnių straipsnių buvo raportazai apie Lenkijos politikus (1942), Sovietų pasiuntinybės darbus ir kėslus JAV (1943) ir apie Jungtinių Tautų sesijas (1950). 1938 m. jis išspausdino "Short Economic Outline of Lithuania". Eidamas generalinio konsulo pareigas New Yorke jis užsimojo parašyti atsiminimus. Dalis jų tilpo Karyje, mažlietuvių periodikoje ir Darbininke.

DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE

Jonas Budrys buvo kalbu žinovas. Be to, vadovaujant kontražvalgybai ir vėliau einant Klaipėdos krašto gubernatoriaus pareigas jam dažnai tekdavo sueiti su Rytprūsų administracijos valdininkais. Tad, tarp 1928 m. sausio 23 d. ir 1933 m. lapkričio 15 d. jisai tarnauja Karaliaučiuje, kaip Lie-

tuvos generalinis konsulas. Nuo 1933 m. lapkričio 15 d. ligi 1936 m. lapkričio 1 d. jisai buvo Lietuvos generalinis konsulas Rytprūsiams.

1936 m. lapkričio 1 d. Jonas Budrys buvo paskirtas Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke.

New Yorko pasaulinės parodos vadovybė kiekvienai dalyvaujančiai parodoje vals tybei suteikė vieną dieną, kaip tos valstybės tautinę dieną. Kadangi Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 16 d. kuomet paroda dar nebuvo atidaryta, tai, pasirašant sutartį, pasirinkta tautos šventė, rugsėjo 8 d., o patogumo dėlei ji buvo perkelta į artimiausią sekmadienį, t.y., 1939 m. rugsėjo 10 d. Į New Yorko pasaulinės parodos Lietuvos dienos komiteto garbės narius įėjo Lietuvos ministeris igaliotinis Povilas Žadeikis, gen. konsulas Kanadoje Gerald L.P. Grant-Suttie, konsulas Chicagoje Petras Daužvardis ir gen. konsulas Jonas Budrys. Taip pat, kaip generalinė parodos komisarė – Magdalena Avietėnaitė.

Aprašydamas Lietuvos dienos svarbą programėlėje Jonas Budrys šitaip ragino masinį lietuvių atsilankymą į iškilmės bei programą:

– Mažesnėms šalims, ypač Europos ir kitų kontinentų, neįmanoma pačioms atsiųsti savo dainininkų. Daugumas jų todėl perleido savo teisę arba, tiksliau apibūdinant, pasikvietė į talką savo tautiečius šioje šalyje. Amerikos lietuviai entuzias-

tiškai atėjo savo tėvų šaliai į talką, ėmėsi darbo ir rugsėjo 10 d. – Lietuvos Diena – tai jų darbas, jų pasisekimas ir jų nuopelnas!

Iš tikrųjų, kaip Lietuvos atstovui New Yorke prisijungti prie gen. konsulų daug darbo idėti į našų Lietuvos reprezentavimą New Yorko pasaulinėje parodoje. Reikėjo parūpinti Lietuvos eksponatų Lietuvos paviljonui.

Jonui Budriui buvo suteikta New Yorko miesto garbės piliečio titulas už pasidarbavimą 1939 metais ruošiamoje pasaulinėje parodoje. 1940 m. jam miesto taryba suteikė pažymėjimą ir sidabro medali.

Pokario metais visas Lietuvos diplomatinis korpas tapo veiksnys Lietuvos išlaisvinimo akcijoje. New Yorko gen. konsulas Budrys buvo ištikimas diplomatinio korpo šefui Stasiui Lozoraičiui. Gen. kons. Budriui dažnai tekdavo ginti Lietuvos diplomatinę bei konsulinę tarnybą nuo lietuvių ir kitataučių kenkėjų ir varžovų. 1954 m. gegužės 18-19 d.d. New Yorke, Baltic Freedom House įvyko lietuvių veiksnų konferencija Lietuvos vadavimo akcijai suderinti. Toje konferencijoje dalyvavo Alto, Vliko, Lietuvos Laisvės Komiteto, Nepriklausomybės Talkos ir Lietuvos diplomatijos atstovai. Lietuvos ministeriui P. Žadeikiui atstovavo gen. kons. J. Budrys. Jis išdėstė Lietuvos diplomatų vaidmenį kovoje atstatyti tėvynės nepriklausomybę. Vėliau jisai artimai bendradarbiavo su Amerikos Lietuvių Taryba ir su Lietuvos Laisvės Komitetu, o kai Vlikas persikėlė į New Yorką, ir su tuo veiksmu.

1964 m. rugsėjo 1 d. Jonas Budrys mirė nuo širdies smūgio. Jis buvo atitarnavęs Lietuvos Respublikai 43 metus. Jo palaikai buvo iškilmingai palaidoti Chicagoje, Lietuvių tautinėse kapinėse. Iš jo bendradarbių, turbūt senas bičiulis Vladas Chase-Čekanauskas gražiausiai atsisveikino, tardamas šiuos elegiškus žodžius: "Netekome didžiojo Lietuvio patrioto, Klaipėdos išvaduotojo ir genialaus Lietuvos valstybininko, kuris visa savo širdimi buvo atsidavęs Lietuvos valstybės ir Lietuvių Tautos reikalams".

VYTAUTAS ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš Vytauto Alanto istorinio romano ŠVENTARAGIS II tomo, kurį Vilties leidykla išspausdins išleidžia rugsėjo mėn. Antrasis tomas bus 616 psl. Kaina 8 dol. Kietais viršeliais 9 dol. Aplankas dail. T. Valaius.

– Prisiartinęs prie brolio, jis arti prikišo žvakidę jam prie veido šnabžtelėdamas: — Spirk Borisui į pilvą! — ir atsigręžęs į Borisą šūktelėjo: — Pirmyn ir žiebk druska tam šunsnukiui į akis! Matai, kad aš šviečiu!

Taip padrasintas jis žengė artyn ir užsimojo žiebtį druskine, bet gavo į pilvą koja tokį smūgį, kad, kaip Kernavės smuklėje, taip ir čia, išmesdamas druskinę ir skėtodamasis rankomis, sukrito ant grindų.

Tuo pačiu mirksniu menės durys triukšmingai atsidarė ir įlėkęs bernas suriko:

— Tvirtai dega!

Tuomet švarnas bloškė žvakidę į Vosilių. Jo drabužiai bežiūrint užsiliepsnojo, ir klykdamas jis sudribo kėdėje.

Menėje kilo neišpasakytas sąmyšis ir grūstis. Pergindamė svečiai, vartydami skobnius ir triuškindami suolus, ėmė galvatrukčiais grūstis pro duris, nes ugnis nuo Vosiliaus kėdės persimetė į storas, šilkinės lango užuolaidas. Švarnas savo durtuvu perpiovė šventaragio virves, ir abu, pagriebę pabėgusių sargybinių ginklus, metėsi pro duris.

o — Palauk, nepalik manęs! Aš papirkau budelius, kad jie neužkankintų tavęs! — perimta siaubo Anastazija šaukdamą puolė prie šventaragio.

— Kneziene, skubėk į Polocką pas savo gimines!

Drisos kunigaikštystei atėjo galas! — ryktelėjo švarnas ir grįžtelėjęs į šventaragį pridūrė: — O dabar į požemį gelbėti tavo draugų!

— Palaukit, prakeikti, nedėkingi pagony, aš dar jums parodysiu, kas yra kneziene Anastazija! — ji šaukė pati išbėgdama iš degančios menės.

* * *

Jie jojo per visą naktį. Švarnas gerai pažinojo Drisos kunigaikštystės kelius. Iš pradžios jie jojo Drisos pakraščiu į vakarus, paskum nutolo nuo kranto pasiduodami į pietus, nes švarnas norėjo Dauguvą pasiekti maždaug ties Dysnos žiotimis kitapus upės. Užpakalyje kone visą kelią jie matė gaisruojančią padangę.

— Kodėl mes nejojam į Polocką? — paklausė šventaragis.

— Pavojinga, ji galėtų mus pavyti, — atsakė švarnas.

— Ji?

— Tu nepažįsti knezienės Anastazijos. Ji dar didesnė valdžiotroška ir saunora už Vosilių. Jei ji mus pagautų, mes nebematytume dienos šviesos: ji mus nugalabytų arba įmestų į požemį ir aiškintų mus žuvus gaisro metu. Kadangi Vosiliai vaikų neturėjo, tai ji galėtų teisėtai reikalauti valdyti Drisos kunigaikštystę. Ne, aš nenorėčiau tai bobšei patekti į nagus!

— Kaip bus su Dubrava? Anastazija užpuls tavo sodybą.

— Vargu, Dubravoje jau šeiminkauja žiemis su savo kariauna, bent aš taip manau.

— Žiemis? — nustebo šventaragis.

— Kai Mantas su Vygantu atlėkė į Dubravą, ilgai galvoti laiko neturėjo: tučiuojau pasiūnė patikimą vyrą į Polocką, kad žiemis nedelsdamas skubėtų į Dubravą ir į Drisą jūsų gelbėti, o aš su Mantu ir Vygantu išskubėjome pas knezių Vosilių į svečius ir,

kaip matai, nepavėlavome. Man sėdint už Vosiliaus skobnio, Mantas su Vygantu darbavosi arklidėse, kaip mano palydovai. Niekas jų neįtarė. Jie sužinojo, kur jūsų žirgai ir ginklai ir sutartu laiku padegė tvartus. Kas įvyko paskui, žinai.

— Tu išgelbėjai mano regėjimą, o gal ir gyvybę, — pažvelgė šventaragis per šalį į brolių pilnomis dėkingumo akimis.

— Niekai, — truktelėjo pečiais švarnas.

— Ką tu toliau darysi?

— Perplaukęs Dauguvą josiu į Polocką, o iš ten į Dubravą. Tariuos, kad Dubravoje rasiu žiemį, ar bent jo kariaunos dalinį.

— Dabar tu galėtum tapti Drisos kunigaikštystės valdytoju, — pagalvojęs pasakė šventaragis.

— Manau, kad ta vieta labiau tiktų tau: galėtum vesti gražiąją našlę ir atsisėsti į Vosiliaus sostą, — nujuokavo švarnas: taip brolių juokaujant šventaragis seniai bebuvo girdėjęs.

Paryčiui jie išėjo į Dauguvos slėnius ir tik tada pastebėjo, kad juos vejasi.

— Sakiau, ta boba ne pirštu žabota! — murmelėjo švarnas. — Tik laimė, kad Dauguva čia pat: ji galės pasigrožėti tik mūsų žirgų pasturgalais!

Kai jie pasiekė Dauguvą, jau švito. Nuo skardaus kranto buvo matyti tamsi, verpetuojanti upės tėkmė. Švarnas kreipėsi į vyrus tardamas:

— Kitapus upės, pajojęjus dešinėn, prie Dysnos žiočių yra Padysnio pasienio dimstis Krantapolis priešų laivų judėjimui sekti Dauguvos upe. Ten gyvena senas mano pažįstamas rikis Jovaras. Jei srovė mus išblaškys, rinkimės Jovaro sodyboje. O dabar tepadeda mums dievai! — sulig tais žodžiais jis paragino savo žirgą ir šoko į upę. Raitelis ir žirgas iškart pasinėrė po vandeniu, bet netrukus iškilo į paviršių ir nuplaukė kito kranto link.

KŪRYBA IR MOKSLAS

SANSKRITAS IR LIETUVIŲ KALBA

INDIJOJE, 320-IEJI METAI PRIEŠ KRISTŲ

JŪRATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Pameni, skaitytojai, kai prieš kelis mėnesius kalbėjome apie Č. Gedgaudą ir kalbotyrą, baltų kalbotyrą, proistorę, istoriją, Lietuvos istoriją ir baltų raštą?

Kai atėjo laikas pakalbėti apie Č. Gedgaudą ir sanskritą – stabtelėjau. Ši tema yra sunki, šakota, Vyrėnėsios kartos lietuvių tarpe, R.G. Mironas Lietuvoje ir Č. Gedgaudas išsivijoje yra berods vieninteliai du tikrai pajėgūs sanskrito kalbos žinovai. Č. Gedgaudo išvados sanskritologijos srityje yra ilgų metų darbo ir studijų vaisiai. Norint tas išvadas pilnai įvertinti, man reikėjo grįžti prie sanskrito raštų originale, lyginti, svarstyti kiekvieną Č. Gedgaudo teigimą. Toks darbas pareikalavo nemažai laiko. Šio ilgo darbo išvadas, pateikiu dabar, trijų straipsnelių formoje.

Dėl bendros orientacijos, priminkim, kad vakarų pasaulyje sanskritologija yra palyginti jaunas mokslas. Anglams užėmus Indiją, XVIII-tame šimtmetyje, vienas anglų imperijos pareigūnas, William Jones, pastebėjo kai kuriuos panašumus tarp senovės indų ir Europos kalbų. 1786 metais, jis išleido knygą, kurioje jis sulygino sanskritą su Europos kalbomis.

Jones knyga sukėlė Anglijoje polemiką audrą. Mintis, kad tarp anglo-saksų ir tamsiaodžių indusų būta kas nors bendro, išdidiems britų imperijos steigėjams buvo nepriimtina. Be to, istoriniai imant, anų laikų europiečiams atrodė neįtikėtina, kad tolimoje senovėje, tarp Europos ir Indijos būta tiesioginių ryšių. Anglai apšaukė Jones raštus nerimtais.

Tačiau 1816 metais, vokiečių Bopp, remdamasis Jones atradimais, paskelbė indogermanų kalbų teoriją. Savo tezės dėka, Bopp netrukus 'moksliškai' aneksavo vokiečiams visas Europos kalbas,

ir dalį Azijos kalbų su Indija imtinai.

Lygiai kaip anglams Jones atradimai pradžioje buvo nepriimtini dėl psichologinių ir politinių priežasčių, vokiečiams – dėl tu pačių priežasčių – Boppo aneksijos pasirodė žavios. Berlyno mokslo akademija skubiai pripažino Boppo neklaidingumą. Netrukus, kitų kraštų mokslininkai, norom nenorom, tapo Boppo pasekėjais. Tokiu būdu, Boppiško pangermanizmo formoje, užgimė vakarų Europoje lingvistikos ir sanskritologijos mokslai.

Gimusi pangermanizmo forcepso dėka, vargšė sanskritologija, dar dabar, 150-čiai metų praėjus, nepajėgia atsipalaiduoti nuo tokio nevykusio gindymo pasekų. Vakarų pasaulio mokslininkai, iki šiai dienai, pasitenkina su stebėtinu pasyvumu vien senoviškomis TEORIJOMIS apie tai, kodėl ir kaip sanskritas giminiuojasi su Europos kalbomis (pav. Schleicherio "spinduliavimo iš vieno centro" teorija, vėliau Schmidt'o "bangavimų ir interferencijų" teorija ir t.t.). Niekam neatėjo į galvą, – o gal niekas iš vokiečių NENORĖJO – teoriją pakeisti istoriniais daviniais ir konkrečiai atstatyti senovės tautų judėjimus liečiančius Indiją. Istorinių šaltinių apie sanskrito raštų atsiradimo Indijoje laikus netruksta, bet, kažkodėl, nei vienas kalbininkas tais istoriniais šaltiniais nesidomi.

Inercijos tabu sulaužęs, Č. Gedgaudas griebėsi istorinių įvykių tyrimo. Jo knygos puslapiai 180 ir 186 (Mūsų praeties beiškant, 1972) aprašantieji mūsų bočių gepidų-vyčių-gudų dalyvavimą Aleksandro Didžiojo žygyje į rytus ir gepidų karalių dinastijos atsiradimą Indijoje 320-tais metais prieš Kristų, pirmą kartą suteikia ne teorinį, bet ISTORINĮ PAGRINDĄ rašto sanskrito kilmei paaiškinti.

Kalbininkai jau seniai yra atžymėję ypatingą sanskrito ir baltų kalbų panašumą. Tačiau, iki šiol, genografinis atstumas tarp Lietuvos ir Indijos sudarė neįveikiamą kliūtį to panašumo priežasčiai paaiškinti. Č. Gedgaudo patiekiamas istorinis pagrindas nurodantis pasukutinės probaltų invazijos Indijon pobūdį ir datą, suteikia kalbininkams ilgai lauktą atsakymą.

Ne vien kalbinę sanskrito kilmę paaiškina Č. Gedgaudo patiekiami istoriniai daviniai. Drauge atsiranda galimybė išspręsti kitą, dar sunkesnę, mįslę. Mat sanskrito raštai liudija vienos seniausių pasaulio kultūrų raštinio užfiksavimo mo-

mentą. Tokių sanskrito raštų kaip Rigvedos ar Mahabharatos turinys bei struktūra yra datuojami trimis su puse – ar net žymiai daugiau – tūkstantmečiais atgal į praeitį, tačiau tų tekstų surašymas sanskrito kalboje įvyko Indijoje pradedant nuo 325 m prieš Kr. datos. Kur ta aukšta kultūra atsirado bei vystėsi iki šių pa-

LIETUVIŲ MENO PARODA ŠVEICARIJOJE

Liepos 26 d. Šveicarijos lietuviai turėjo prakilnią vienkartinę šventę: Luzerno miesto didingo rotušės pastato salėje iškilmingai buvo atidaryta Vakarų Europos lietuvių meno paroda.

Gėlėmis išpuošton salėn 5 val. popiet pradėjo rinktis kviesti svečiai. Pagal Luzerno miesto parengtą svečių sąrašą kvietimai į atidarymą buvo išsiuntinėti kantonų ir miesto vadovaujantiems oficialiniams asmenims, muziejų ir meno draugijos vadovybei, spaudos, radijo ir televizijos bendradarbiams, šiaip žymesniems miesto gyventojams, be to, lietuvių bičiuliams šveicarams ir patiems Šveicarijos bei kitų Europos kraštų lietuviams.

Miesto burmistrai (Šveicarijoje jie vadinami miesto prezidentais) esant atostogose, parodą atidarė miesto sekretorius Dr. R. Kaufmann, šiltai žodžiais pareiškęs gilią simpatiją lietuvių tautai ir palinkėjęs parodai geriausios sėkmės. Po jo kalbėjo Dr. A. Gerutis, atpasakojęs, kokių būdu ryšium su šiuo metų 'Studių Savaitę' Morschache atsirado mintis surengti vidurinės Šveicarijos sostinėje Vakarų Europoje gyvenančių lietuvių menininkų parodą. Savo įvado žodyje kalbėtojas dar pastebėjo, kad paroda siekiama laimėti draugų lietuvių tautai, kuri trokšta laisvai gyventi laisvoje Europoje.

Pasibaigus atidarymo iškilnėms, svečiai buvo pavaišinti vyno stiklu. Po to dalyviai, pasiskirstę grupėmis, apžiūrino išstatytus eksponatus. Atidaryme dalyvavo spaudos ir televizijos atstovai. Pirmas dienraštis, jau kitą dieną (savaitgalio padidintoje laidoje) paskelbęs išsamų aprašymą, buvo 'Luzerner Neueste Nachrichten' (labiausiai paplitęs miesto dienraštis. Autoriaus recenzija palanki. Sekmadienį (liepos 28 d.) per Šveicarijos televiziją buvo per kelias minutes parodytas meno parodos atida-

siėkė savo vėlyvą sanskritišką formą, yra klausimas į kurį sanskritologai iki šiol nepajėgė atsakyti.

Č. Gedgaudo nurodytos mūsų protėvių ekspedicijos į rytus data tiksliai sutampa su sanskrito raštų atsiradimo ir išsivystymo Indijoje datavimu, ir net su iranų kalbų šakos didžiųjų raštų veikalu (Zend Avesta) atsiradimo laikotarpiu. Taiti turėtų reikšti, kad ankstyvesnės sanskrito kultūros raidos reiktų ieškoti atvykėlių gepidų-vyčių-gudų ankstyvesnėje istorijoje – kas sutampa su seniausių istorinių šaltinių tvirtinimais.

rymas, gana plačiai papasakota apie pačią parodą, paminėtas 'Studių Savaitės' renginys Morschache, parodytos trys Zuricho lietuvių tės (pp. Stasiulienė, Gegėkienė ir Dr. J. Pačiulionytė), pasipuošusios tautiniais rūbais. Be to, televizija savo programos nurodymuose kelias atvejais paminėjo lietuvių renginius Šveicarijoje. Taip pat Luzerno spauda jau iš anksto kreipė skaitytojų dėmesį į lietuvių parengimus.

Parodoje dalyvauja šie tapytojai: Juzė Katiliūtė (Ženeva), Tadas Burba (Muenchen), Lietuvos vokiečių Ewald Robbert (Hamm), Pranas Gailius (Paryžius), Vytautas Kasiulis (Paryžius), Gabrielius Stanulis (Ženeva), Eugenijus Budrys (Gotlandas, Švedija), be to, skulptorius Adomas Raudys (Samogit, Paryžius). Iš viso išstatyti 95 darbai.

Lankytojams su Lietuva supažindinti parodos salėje išstatyti keli rinkiniai senoviški Lietuvos žemėlapiai iš Dr. V. Dargužo (Thun, Šveicarija) rinkinio. Parodos salėje pakabinta Lietuvos trispalvė vėliava.

Parodos atidarymo iškilnėms pasibaigus, kun. dr. J. Jūraitis (Sion) kalbėjo apie išstatytus eksponatus.

FOREMAN in plating department. Third shift. Must have experience in circuit board electroplating, etching, copper, solder, nickel, gold and cuposit. Duties also include ability to supervise 10-12 men. Salary commensurate with experience. Benefits include: CMS, Blue Cross, Major Medical and life insurance.

Contact: MULTI-CIRCUITS, INC.
50 Harrison St.
Manchester, Conn.
(203) 646-3800 (52-61)

HOUSEKEEPER
Full time experienced in Hospital or Motel preferred, excellent benefits including Major Medical.
MILFORD HEIGHTS NURSING HOME
105 PLATT ST.
MILFORD, CONN.
203-878-5958 (52-58)

APPLIANCE TECHNICIAN
LARGE INDEPENDENT dealer needs experienced white goods serviceman. Prefer Frigidare and Maytag experience. Suburban area. Excellent salary based on experience and ability. Free hospitalization and uniforms. Call Bill Ward at 404-482-6677 or after 6, 404-466-8133. (52-58)

Algis Gobis su bosinėm kanklėm. J. Garlos nuotrauka

PRIE INDIJOS PASLAPČIŲ

JURGIS GLIAUDA

Indija ir jos keliatūkstančių kultūra visada mums atrodo kažin kaip sava, familiariška. Tai yra mūsų iškalbėjimas dėl tariamo sanskritų kalbos panašumo ir lietuvių kalbą, dėl pasakų žanro santapų su lietuviškomis pasakomis, dėl mūsų garsaus keliauninko Mato Šalčiaus 'susikalbėjimo' su kaimiečiais prie Gango.

Milžiniškoji savo šakota apimtimi Indijos tautų kultūra traukė ir trauks tūkstančių žvilgsnius, norus, siekius pažinti arba susipažinti bent su tos kultūros dale: filosofine, architektūrine, lingvistine...

Prieš ketverius metus Vytautas Bagdonavičius spausdino 'Draugo' atkarpose tikrai įdomia, pagaulia savo temos egzotika, studiją "Indijos religinė išmintis". Per 35 atkarpas autorius palietė daugelį indų filosofijos aspektų, labiau ar atokiau susijusių su teologinėmis temomis. Čia buvo itin spalvingas teorijų, nuomonių ir, kas įdomiausia, alegorijų, atskambančių krikščionijoje, spektras. Šia prasme autoriui teko nelengvas uždavinys ieškoti toli siekiančių išvestinių iš indiškųjų Upanišadų.

Upanišados turi savo prakilnią tikslą – pagrįsti vedų mitologiją. Tad tenka galvoti, kad upanišados sekė vedas, kurios turi kelerių tūkstančių metų istoriją.

Vytautas Bagdonavičius pavadino savo studiją "Straipsniai apie Indijos religiją". II Vatikano susirinkimas akcentavęs norą bei naudą santykiams su nekrikščioniškomis religijomis paskatino mūsų autorių nagrinėti ir lietuviams skaitytojams pateikti tikrą nepaprastai intriguojančio turinio savo studijų reziumė.

Indai laikė Vedas dievų apreiškimu (LE, t. VIII). Krikščionys laiko Dievo apreiškimu šventąjį Raštą. Tad tarp tų masų yra nujauciami tiltai. Jūs atrodami, jų patvarumu pasitikėdamas, mūsų autorius pateikia mums tam tikrų išvadų, dokumentuodamas tvirtinimus arba kitų mokslininkų atradimus, arba sava intuicija, savais tvirtinimais.

Jeigu Vydūnas su tikru pietizmu žiūrėjo į Rigvedas (indų mitologinės vedos) ir stengėsi interpretuoti jas teologine prasme, pareiškdamas jų aktualybę moderniam laikui, Vytautas Bagdonavičius žiūri į Upanišadas istoriko bei teosofu akimis. Nenuostabu: Upanišados, mitologinių vedų aiškinimai, yra jeigu taip leistina palyginti 'Apaštų darbai' krikščioniškosios teologinės literatūros masėje. Jie susiję su laiku, jiems nebepriskiriama dieviškojo apreiškimo kiltis, bet mąstymo padarinys.

Upanišados tam tikra prasme susižaukia su teologinėmis krikščioniškomis hipotezėmis. Kai kada šios paralelės sueina taip glausiai, kad V. Bagdonavičius turi pagrindą paklausti: "kodėl Kristus neišsikūnijo Indijoje" (psl. 25)

Dievo aptarimas, pasaulio tvėrimo mitas, evoliucizmo teorija, dievažmogio sąvoka ir tų pradų sintezė, priežastingumo samprata – visos tos teologinės išminties prielaidos V. Bagdonavičiaus studijoje nepaprastai praplečia mūsų žinių aruodus. Paslaptingoji Indija, kurios kultūra bei seną kalbą mes, kažin kodėl, taip vulgariai savinamės, iš šios studijos žiūri į mus savo

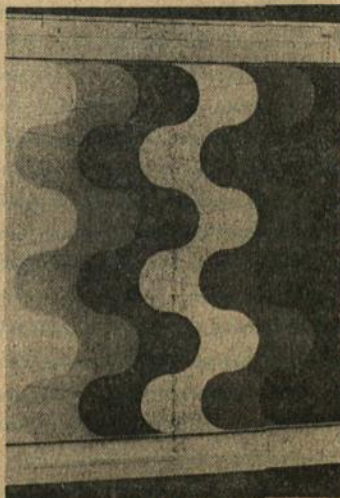
(Nukelta į 6 psl.)

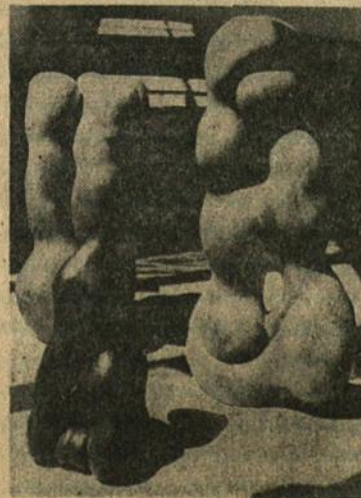
● **JUOZAS ŠIUŠIS**, Dirvos bendradarbis Argentinoje, veiklus visuomenininkas, išleido savo poezijos rinkinį 'Ilgėsio giesmės' skirtas Tėvynei, broliams ir Motinai. Rinkinys 48 psl. gražiai iliustruotas. Spaudė Laiko spaustuvė.

● **DAIL. MARIJA ŽUKAUSKIENĖ** birželio 4-14 dienomis dalyvavo su savo naujais darbais Wall Street Art Ass., New Yorke, o liepos 13-14 dienomis, Vernon Valley, N.J. kolektyvinėse parodose. Šiuo metu dailininkė ruošiasi individualinei parodai.

● **AKT. VITALIS ŽUKAUSKAS**, po sėkmingų gastrolių - rečitalių Europos lietuviams Vokietijoje – Vasario 16 gimnazijoje, birželio 29 d., Londone – birželio 30 d. ir Paryžiuje – liepos 3 d. yra gavęs šiam rudenii kvietimus keliems koncertams: Elizabeth, N.J. New Yorke ir kitur. Ruošia naują programą savo Vieno Žmogaus Teatrui.

Tado Burbos ir Samogito kūriniai parodoje.

INDIJA...

(Atkelta iš 5 psl.)

tūkstantmečio atlaidumo ženkle.

Autorius pasitenkino studijos rėmuose įvairių indų filosofų mąstymais dėl Dievo apibūdinimo esmės, jis ieškojo indų filosofų Dievo ir žmogaus santykių definicijų. Greta to neišvengiamai iškyla doros, moralės teorijos.

Transcendencinių svartybų lauke mums, suprantama, nėra lengva orientuotis, už tat Upanišadų saryšiai arba jų pilnybė susilietus su poezija, su doros aplikacija gyvenimui, su žmogaus ego daugiaspalviu pristatymu, indiškąją mistiką ir indiškuosius mitus ir vėl, tradicingais savais, lietuviškais. Taip dagu reiškia objekto pažinimas.

Šios Upanišadų studijos pasirodė, atrodo, labai riboto tiražo, šviesoraščio atspaudų formoje.

MIRĖ GEDIMINAS J. ALINSKAS

Š.m. liepos 14 d. širdies smūgio ištiktas mirė Gediminas J. Alinskas.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, 1927 m. vasario 17 d.

Pasitraukęs į vakarus su motina ir broliu, bei kitais artimaisiais gyveno Vokietijoje. Pabaigęs gimnaziją, studijavo Tuebingeno u-te mediciną, bet dėl emigracijos sąlygų nespėjo baigti.

Amerikon atvykęs tarnavo kariuomenėje — marinių daliniuose ir dalyvavo Korėjos kare, kur už narsumą buvo apdovanotas bronzos medaliu.

Po karinės tarnybos tęsė studijas Brooklyn College. Čia gavo Bachelor of Science laipsnį chemijos srityje. Vėliausiai dirbo, kaip asociate chemist Hoffmann-La Roche vaistų įmonėje.

G.J. Alinskas buvo Elizabeth, N.J. šeštadieninės mokyklos vedėjo padėjėjas ir tėvų komiteto pirmininkas. Priklausė taip pat kelioms chemikų draugijoms ir pro-

fesinėms organizacijoms. Aktyviai reikėsi L.B.-nės veikloje ir buvo didelis sporto entuziastas, ypač žiemos sporto mylėtojas.

Po gedulingų mišių Patersono liet. par. bažnyčioje palaidotas liepos 18 d. Farmingdale, L.I. St. Charles kapinėse su karinėm apeigom.

Nuliūdime liko žmona Liucija, sūnus Algis, brolis Tadas su šeima ir artimieji. (vž.)

• KRISTINA ŽUTAUTAITĖ, Vasario 16 gimnazijoje birželio 19 baigė laikyti egzaminus brandos atestatui gauti. Tą pačią dieną jai buvo suruoštos išleistuvės.

Kr. Žutautaitė yra gimusi 1954 spalio 2 Augsburg, Bavarijoje. Jos tėvas lietuvis, motina vokiečių. Beveik nemokėdama lietuvių kalbos, įstojo į I klasę. Būdamas gimnazijoje, šoko tautinius šokius ir dainavo mokinių chore. Vėliau buvo mergaičių ansamblio seniūnė. Kristina taip pat dalyvavo mokykloje veikiančiose atei-tininkų ir skautų organizacijose. Ji ėjo Vokietijos liet. skaučių draugovės draugininkės pareigas ir dvejus metus buvo ryšininkė tarp JAV ir Vokietijos liet. skaučių. Vokietijos LB narė nuo 1972. Kristinos sesuo Romana šią gimnaziją baigė prieš dvejus metus ir dabar studijuoja baltistiką bei social. pedagogiką Muensterio universitete. Kristina savo studijas pradės šiais metais.

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adresuokite:

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

MACHINE ASSEMBLER

EXPERIENCED OR TRAINEE Good pay and benefits for qualified help. Warren location.

313-755-6161

(54-60)

DELAWARE APPLIANCE AIR CONDITIONING & REFRIGERATION REPAIR

(215) HU5-6644

1(302) 998-3750. (58-60)

AUTO MECHANIC -- Exp'd and versatile. Many benefits. Profit sharing. Call or apply in person HEWITT BUICK, 322 S. York Rd. Hatboro, Pa. OS5-0375.

An Equal Opportunity Employer (58-60)

20 MACHINISTS NEEDED AT ONCE Day and Night Shift O.D. AND I.D. GRINDERS REISHAUER OPERATORS SPLINE GRINDERS GEAR CUTTERS INSPECTORS (In-process and final) LATHE HANDS H.C.T. CHUCKER OPERATORS Must do own set ups Experienced help only. We have a signed four year contract with a leading aircraft engine manufacturer. Top pay and fringes including, Blue Cross, Dental Plan, etc., in a completely modern air-conditioned building. We are currently working a 58 hour week. Contact Mr. Stefanski, 313-773-0450. CLIPPER INDUSTRIES INC. 29200 Calahan Roseville, Mich. (52-61)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS Must have experience on ballards, lathes, & vertical boring mills, and have job shop experience in setting up working from blue prints & close tolerance. Day and night shift. Top wages & fringe benefits. DEXTER TOOL CO. 23633 Pinewood Warren, Mich. (52-58)

AUTO BODY REPAIR -- Full time, good working conditions. Call between 7 & 4, (215) 353-2490. (58-59)

HOUSEKEEPER. New residence for senior citizens in convenient Eastern Montgomery County. Now staffing for full-time employment; housekeepers, laundry workers (experienced) and janitors. Competitive salary and benefits. Excellent working conditions. Call for appointment. (215) 885-6800. An Equal Opportunity Employer (58-60)

TELEVISION TECHNICIAN. For national service co. located in Northeast serving Phila. area. Permanent position, car allowance & benefits. Call (215) 722-4300. (58-63)

AUTO BODY MECHANIC, holidays paid, good salary. Call (215) 735-2338. (58-59)

BURGLAR Alarm Service & Installation. Electrical knowl. Drivers lic. Perm pos. Benefits (215) LO3-3618. (58-59)

PLUMBERS -- expd in jobbing. Northeast - Frankford area. Call (215) JE5-1359. (58-61)

NURSE, REG. Full or part time. 3 PM till 11 PM. Nursing Home in Wyncote. Good wage & pleasant working conditions. Call (215) TU7-3430. (58-62)

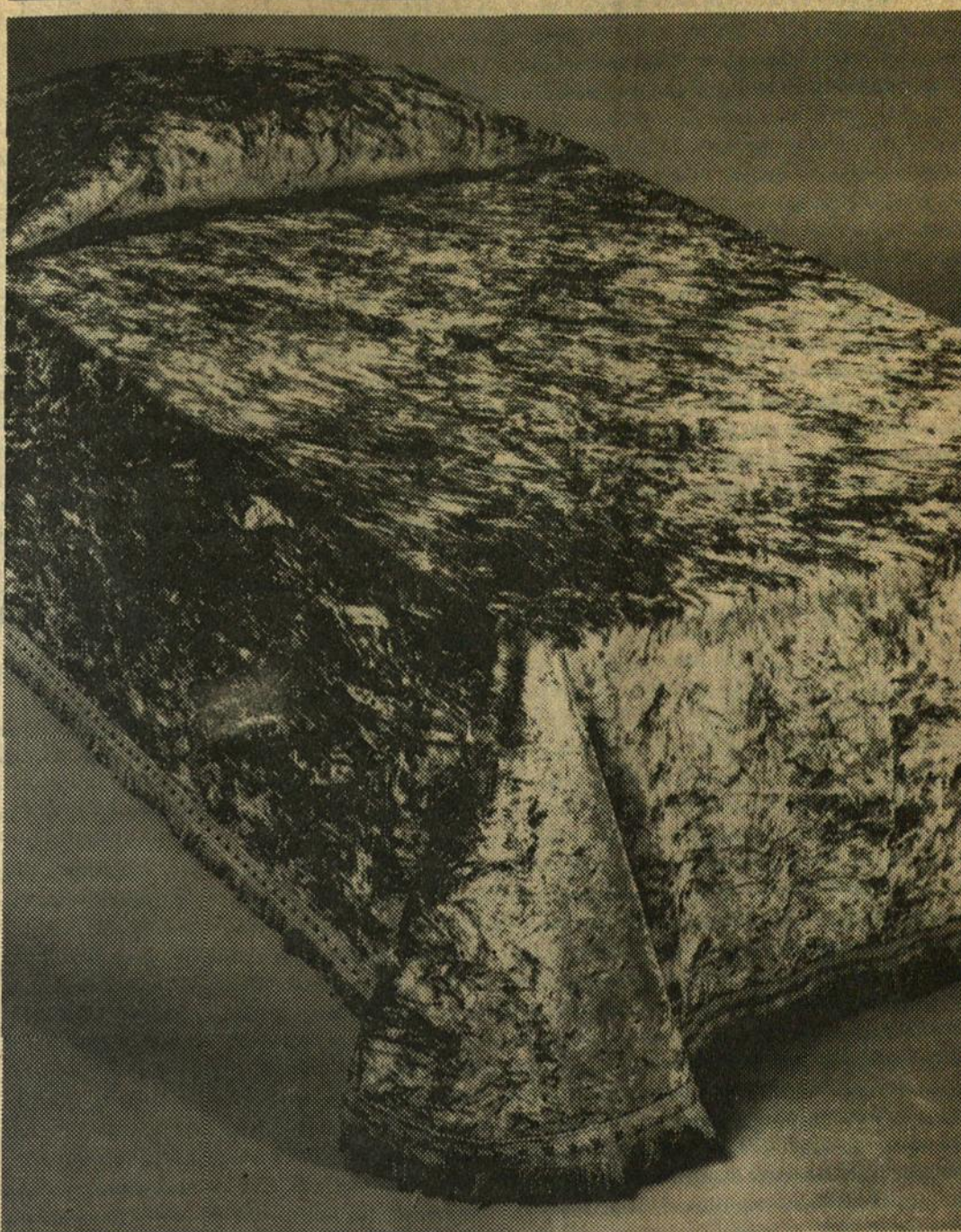
AUTO-MECHANIC. Must be state inspected cert own tools good oppority for right man Kane Mtrs. (215) EL6-8200. (58-60)

YEAR-around outside work. Mus have mechanical ability. Mature. Call (215) AD3-1550. (58-62)

FOUNDRY, GRAY IRON Experienced -- Journeyman -- Squeezer Floor -- Molders and Laborers.

Must be able to pass physical examination. Good hourly rates. Fringe benefits. Pension plan. Insurance package including major medical.

Write apply or call collect KENT FOUNDRY CO. 514 Butterworth Southwest Grand Rapids, Mich. 49504 (616) 451-8423 (58-59)

SPECIALUS PIRKINYS! NETIKSLINGI AKSOMO LOVŲ UŽTIESALAI

14.97

Twin, if perfect 21.99
Full, if perfect 26.99
Queen, if perfect 31.99

Visi didžiai

Liuksusiniai užtiesalai vasaros elegancijai. Puikus dirbtino šilko ir medvilnės gniaužytas aksomas plaunamas ir nereikalingas prosijimo. Sunkūs kutai užbaigia kraštus. Maži netikslumai neturi jokios reikšmės naudojime. Auksinės, mėlynos, žalios, vyno ir violetinės spalvos. Pažymėkite pageidaujamą pirmą ir antrą spalvų pasirinkimą. Dept. 94 - Budget Domestic, visose krautuvėse.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

TAUPYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2% — 4 metų su \$10,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/4% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

OPPORTUNITY FOR RN's

PUT YOUR KNOWHOW WHERE ITS NEEDED MOST:

Experienced RN's — we have medical, surgical and Intensive Care Unit openings on all shifts — no rotation — full or part time. Salaries competitive. Differential for evening & night shifts.

CONTACT OUR PERSONNEL DEPT.

216-791-2600 Ext. 293 (Long Distance, Call Collect)

THE WOMAN'S GENERAL HOSPITAL

1940 East 101st. St., Cleveland, Ohio 44106

(54-61)

STATIONARY ENGINEER -- Plant Operator for new Retirement complex in Eastern Montgomery County. Operate and maintain boiler and HVAC Systems. Day work \$200 per week 215-885-6800. (54-58)

MAINTENANCE MECHANIC -- for new retirement complex in Eastern Montgomery County. Must have good mechanical ability with experience in plumbing and general building maintenance. \$4.25per hour. 215-885-6800. (54-58)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

REMKIME JAUNIMO PASTANGAS

Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti į pirmąjį rudens balių, ruošiamą š.m. rugsėjo 7 d., puošnioje lietuvių namų salėje.

Programos dalyviai mūsų jaunosios kartos menininkai: solistė Audronė Simonaitytė iš Chicago ir pianistas Vytautas Smetona. Akompanuos pianistas Vytautas Puškorius.

Visi trys dalyviai kruopščiai su dideliu entuziazmu ruošiasi programai.

Balių ruošia LDK Birutės Clevelando skyrius. Prašome iš anksto išgyti bilietus, nes vėliau gali jų pritrūkti.

Stalų sudarymo ar pavienių bilietų gavimo reikalu skambinti valdybos pirmininkei Veronikai Nagvicienei tel. 946-1159 arba vicepirmininkei Izabelei Jonaitienei tel. 381-0930.

Valdyba

• **CLEVELANDO ŠAULIAI** ateinantį sekmadienį, rugpiūčio 11 d. rengia šaudymo varžybas. Bus duodamos dovanos laimėtojams. Išvykoje kviečiami dalyvauti visi šauliai su šeimomis. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į kuopos pirmininką dr. K. Pautienį tel. 371-4168.

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė Dirvai paremti, turėjusi įvykti rugpiūčio 4 d. nukelta į rugpiūčio 25 d., sekmadienį 1 v. p.p. Įvyks East Shore Park klubo patalpose prie Erie ežero (Nauj. parapijos rajone). Įėjimas iš East Park gatvės galo.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS

2 šeimų namas ant vieno sklypo, puikiam stovyje, nauji vandentiekio vamzdžiai ir kt. Gera kaimynystė prie St. Clair - Addison. Skambinti 732-7904 po 3 v. p.p.

WELDERS—BURNERS
Light Steel Fabrication. 2 years minimum experience. CO 2 and inner shield, and MIG preferable.
1st & 2nd Shift
Full or parttime
CLEVELAND FROG CROSSING CO.
6917 BESSEMER
CLEVELAND, OHIO 44127
An Equal Opportunity Employer (51-60)

Neoficialiai patirta, kad vyskupas James A. Hickey, Clevelando naujajai lietuvių parapijai administruoti pakvietė lietuvių jezuitus ir prašė jų provinciolą kun. Gediminą Kijauską sutikti būti tos parapijos klebonu. Pareigų perėmimas turėtų įvykti rugpiūčio 24 d. kun. J. Angelaičiui pasitraukus į pensiją.

KANKLIŲ MUZIKOS STUDIJOS PASIRODYMAS

Clevelando Lietuvių Namų salėje įvykęs birželio 23 d. O. Mikulskienės vadovaujamos kanklių muzikos studijos koncertas, buvo mokslo metų užbaigiamasis pasirodymas. Savo sugebėjimais pasirodė 9 jaunuoliai. Rečitalio pradžioje pasirodė Kelly Ann Walsh, studijos pirmo kurso mokinė, turinti didelio potencialo kankliavime. Sekančios iš mergaičių pasirodė Rūta Gincaitė, Virginija Juodišytė, Elena Muliolytė, Rita Kazlauskaitė, Mirga Bankaitytė ir studijos absolventė — Daina Urbaitytė. Jų visų kankliavimas buvo atliekamas arba su brauktuokais, arba pirštiniu kankliavimu drauge su brauktuko naudojimu. Šis būdas yra sunkesnis, komplikotesnis. Visos kankliuotojos pasirodė gerai, parodydamos, kiek darbo ir meilės jos yra įdėjusios į kankliavimą. Tačiau negalima nepaminėti M. Bankaitytės, kuri pasigėrėtinai atliko 'Girios idiliją' (A. Mikulskio kompozicija). Studijos absolventė — Daina Urbaitytė — labai gerai atliko ilgesnį ir geros technikos reikalaujantį egzamininį muzikinį veiklą.

Abu berniukai — Algis Gobis ir Rytas Urbaitis — pasirodė moką apvaldyti bosines kankles. Tas instrumentas skambumo atžvilgiu iš tikrųjų nėra pritaikytas solo pasirodymams. Tačiau jis reikalingas palydėjimui orkestriniuose pasirodymuose. Abu jaunieji 'bosai' vykusiai pademonstravo kanklių grojimą vieno ir dviejų plaktukų pagalba.

Minėtoji studija veikia jau 17 metų. Per tą laiką ją lankė 46 mokiniai. Tačiau ją baigusiuju skaičius siekia tik 13 mokinių. Šių metų absolventė D. Urbaitytė vieton diplomo buvo apdovanojama kamertonu, kad ji visad išlaikytų lietuvišką muzikos toną gyvenime, kad neapleistų gryno, liaudies muzikos pasaulio.

Studijos vedėja O. Mikulskienė savo žodyje po rečitalio paminėjo, kad kitais metais norima JAV-bėse suruošti kanklių muzikos festivalį. Beto, padėkojo vietos

Rytas Urbaitis su bosi-
nėmis kanklėmis.

J. Garlos nuotrauka
šaulių kuopai už padovanotą kanklę, spaudai ir radijo valandėlės vedėjui už garsinimą. Jos nuoširdi padėka tėvams, kurie leidžia savo vaikams mokytis kankliavimo. Gi ypatinga padėka buvo muz. A. Mikulskiui, kuris parašęs visą eilę kūrinių kanklėms, jų tarpe diplominius kūrinius baigiantiems studijai. Šios rūšies vadovėlių šiame krašte nėra, ir A. Mikulskio atliekamas darbas yra didžiausios vertės studijai. (g.k.)

FOR SALE

Tavern D5. Livin quarters. Everything like new. Euclid, Ohio area. Good business.

GEO. KNAUS Real Estate
481-9300
(53-58)

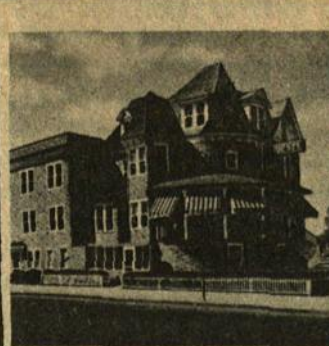
NURSE RN

Full time position in geriatric nursing. Excellent salary. Call 9-4 215 SA 9-1414

(54-60)

NURSES RN SUPV.

7 TO 3 PARTTIME
3 TO 11 FULL TIME
In modern ECF loc. Chestnut Hill area. Excel. starting salary, paid vacation, holidays, sick leave, etc. Transportation at door. Call 215 CH 2-2727. (54-60)

KVIEČIAME PRALEISTI
SAVO ATOSTOGAS
PIETINĖS NEW JERSEY
ATLANTO PAKRAŠČIO
GRAŽIAME KURORTE

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 50.00 dol. ir 70.00 dol. savaitei dviems asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari iki rugsėjo pabaigos.

JONAS JASINSKAS

Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.
Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMEJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERA VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MILL WRIGHT WELDER MILL WRIGHT

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

prie kurių jaunuoliai kartais išsėdėdavo net iki 2 val. ryto. Bet jie visų tų darbų nesibaidė, paskaitų klausėsi, dalyvavo diskusijose ir atsakinėjo į visokius klausimus tikrai iš širdies. Pvz., dr. A. Razmos pasakojimu, vos iš tos liuanistinės savaitės grįžęs jų sūnus tuoju tėvų bibliotekoje pradėjęs ieškoti Smetonos ir Raštiko raštų. Lietuvos istorijos ir kitų veikalu. Tai vis minėtos savaitės įtaka. Kun. J. Vaišnio žodžiais, jaunimui paskelbus liuanistinę savaitę, buvę nerimo švietimo Taryboje, LB ir kitose institucijose. Bet toje savaitėje dalyvavusiems tikra staigmena: visur matėsi didelis jaunimo užsidegimas, neteko girdėti jų tarp savęs kalbant angliškai. Įvairias detales bei pokalbius išrašė liuanistinėje savaitėje dalyvavę Amerikos Balso atstovai ir gyvos lietuvių jaunimo nuotaikos bei pokalbiai radijo bangomis bus perduota į Lietuvą. Kuo labiausiai domėjosi jaunimas? Pagal kun. J. Vaišnį, kurs buvo ne tik lietuvių kalbos (su St. Barzduku) dėstytojas, bet ir kapelionas, jaunimas labiausia domėjosi lietuvių kalbos ir lietuvių literatūros (skaitė prof. Šilbajoris) paskaitomis bei pamokomis. Taip pat įdomūs buvę dr. T. Remeikis, žurn. Alg. Rukšėnas, dr. Stankus. Savaitėje dalyvavę jaunuoliai vieningai pagėidavo, kad tokios liuanistinės studijos vyktų ir kitais metais, tik kad laikas būtų ilgesnis, bent dvi savaitės, kad būtų tik po keturias paskaitas per dieną ir studijos vyktų kurioje nors lietuviškoje stovyklavietėje.

• **KITA** dieną po šio pokalbio Margučio įstaigoje užgirdau kiek liūdnos nuotakas. Man bebūnant, Margučio vadovui P. Petručiui paskambino viena iš tos liuanistinės savaitės iniciatorių, J. Jasaitytė, pranešdama, kad buvusi pakviesta į PLB cv posėdį ir ten buvo išreikšta nemaži nepasitenkinimo įvykusia liuanistine savaitė, kad ateityje tokios savaitės galėsiančios vykti tik švietimo Tarybos žinioje ir panašiai. Žinant, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių centre dirba patys aktyviausi LB rėmėjai, sunku suprasti, kodėl PLB cv būtų nusistatę, jei taip tikrai yra, prieš jų veiklą. Dalis pinių paremti liuanistinei savaitei buvo paskirta Lietuvių Fondo, o kita dalį, be rods, turėjo paskirti LB.

• **LIETUVIŲ Fondo** pagrindinis kapitalas liepos 30 d. siekė 942,517 dol. 1974 m. per septynis mėnesius į fondą įplaukė 46,745 dol. Clevelando lietuviams nusistatyta kvota sumažinta ir vėjai užbaigti jiems bereikia surinkti tik 15,000 dol. Tokia pat suma lieka Detroito ir Los Angeles lietuviams.

MILLWRIGHT, with Raymond roller mill exp. Excel. sal. & benefits. Intercontinental Cocoa Products, 2500 Broadway, Camden, N.J. (609) 541-2200. (57-61)

WAITRESSES. Must be 21. We need well groomed attractive people. Apply between 8-2 PM. Kelly's Court, Greenwood Ave. & Limekiln Pike, Wyncote, Pa. (215) 885-6070. (57-63)

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į

GEGUŽINĖ

š.m. rugpiūčio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p.

East Shore Club patalpose prie Erie ežero

MALONIAI PRALEISITE LAIKĄ IR SAVO ATsilankymu
PAREMSITE DIRVĄ

ALT S-gos Clevelando skyrius

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJAS MAGISTRAS

Virgilijus I. Krapauskas prieš porą metų gavo bakalauratą De Paul Universitete, Chicagoje. Tesė studijas toliau tame pat universitete ir per pusantrų metų įtempto darbo, jis išklaušė reikiamą kursą bei paruošė referatą magistro laipsniui gauti. Didelėse De Paul Universiteto iškilmėse, 1974 m. birželio 9 d. McCormick salėje, V.I. Krapauskas gavo magistro (Master of Arts) diplomą.

V. Krapausko pagrindinė studijų sritis – istorija. Tarp jo studijų meto rašinių randasi ne viena tema, nagrinėjanti lietuviškuosius ar Lietuvos įvykius. Į klausimą, kuria linkme suks savą darbą toliau, jaunas magistras neatsako, esąs dar neapsisprendęs. Bet trejeto universitetų kvietimai, jungti į jų auditorijas, siekiant doktorato bei mokslininko karjeros, atrodo, Virgilijui vilioja.

V. Krapauskas priklauso neolituanams, skautams vyčiams ir lietuvių istorikų draugijai. Visose šiose organizacijose jis aktyviai reiškiasi.

Virgilijus iš mažumės yra didelis knygos mylėtojas, daug skaitas tiek anglų, tiek lietuvių kalbomis. Pastaraisiais metais jį patraukė ir save – tapybos menas. Dažną laisvalaikio valandą jis praleidžia su palėte ir tepuku. Keletas jo kūrybos paveikslų puošia Lietuvių Tautinių Namų patalpas.

Jaunojo magistro mamytė Irena Krapauskienė, magistro studijų baigos proga, sudarė sąlygas jam pakeleliuti po Europą bei susipažinti su kitų kraštų gyvenimu. (m.v.)

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE Chicagoje rugpjūčio 25 d. duos specialią pogramą skirtą Prezidento Antano Smetonos 100 metų gimimo sukaččiai paminėti.

ti, kurioj bus parodytos ištraukos filmų iš prezidento gyvenimo. Žodį tars iš New Yorko atvykusi ta proga ALTS-gos pirmininkė Emilija Čekienė.

DALIA JANUŠKIENĖ (Gaigalaitė) liepos 5 d. baigė Chicago policijos akademiją, sėkmingai lenktyniavusi su vyrais ir pagarsėdama gerais pažymiais. Dalia yra baigusi Illinois universitete prancūzų kalbos ir sociologijos mokslus, gavusi bakalaurą laipsnį. Dabar ji pradėjo dirbti Chicago policijos kriminalinių nusikaltimų skyriuje kaip atsakinga pareigūnė.

IZIDORIUS VALANČIUS, gyv. E. Chicagoje, Ind., sulaukęs 79 m. amžiaus, liepos 23 d. mirė ir liepos 27 d. palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Velionis nuo jaunystės veikė katalikų organizacijose ir buvo aktyvus spaudos platintojas. Amerikoje liko jo sesuo Marija Milerienė, brolis dr. Grigas Valančius ir Lietuvoje keturi broliai.

INŽ. J. JURKŪNAS tarnybiniais reikalais lankosi Pietų Amerikoje, kur inž. E. Bartkaus ir jo vadovaujama bendrovė turi skyrius ir vykdo didelius statybos darbus. Pakely, Los Angeles buvo sustojęs pas dukrą ir žentą Vitkus, kuriems gimė sūnus. Ponia Jurkūnienė šiuo metu vieši Los Angeles ir džiaugiasi vaikiai.

KAZIMIERAS POCIUS Vilties draugijos pirmininkas, tarnybiniais reikalais rugpjūčio 6 d. lankėsi Columbus, Ohio kur pasirašė bendradarbiavimo sutartį su viena stambia statybos bendrove, dėl vykdomų Chicagoje statybų.

INŽ. ANTANAS MAŽEIKAS, Vilties draugijos vicepirmininkas ir ALTS-gos Los Angeles skyr. pirmininkas su žmona išskrido į Havajų salas atostogų.

DANUTĖ SENIKIENĖ gyv. Monticello, N.Y., yra sunkiai susirgusi ir jau trečią savaitę guli New Yorko Columbus universiteto ligoninėje. Linkime greičiau pasveikti.

PROF. J. PUZINAS, vienas iš redaktorių leidžiamos knygos 'Tautinės minties keliu', iš Philadelphia šio mėnesio pabaigoje persikelia gyventi į Chicago.

V. AMBRAZIEJUI 80 METŲ

Sūnus Marijus ir marti Carolle, savo jaukioje rezidencijoje, Bloomington, N. J. suruošė savo tėvui Vincui Ambrazeiui 80 metų progą gražų pagerbimą.

Parengime dalyvavo giminės iš Hartfordo Kostė ir Vacius Nenortai ir Gražina Pažemėnas. Iš jo mokinių dalyvavo Kazimieras Trečiokas su žmona ir Arturas Cenfeldas su žmona. Iš draugų dalyvavo Šišai, P. Mačiulaitis ir A. Rugys. Iš marčios pusės, jos tėvai ir brolis su žmona.

V. Ambrazeiui atvykus, jis buvo sutiktas su taurėmis šampano. Giminių vardu jį pasveikino V. Nenortas įteikdamas labai originalią dovaną – medžio drožinį kuriame atvaizduota stilizuota Vytis. Po to sveikino K. Trečiokas gražiai apibūdindamas sukaktuvininką kaip matematiką ir direktorių. Labai tikra, šilta ir moteriška žodį tarė jo buv. mokinė Nastutė Cenfeldienė. Sveikinimus užbaigė Ant. Rugys. Sūnus Marijus užbaigdamas palinkėjo tėvui daug sveikų metų, pakvietė išgerti šampaną ir buvo sugiedota ilgiausių metų. Buvo apdovanotas gražiomis dovanoms ir gauta daug sveikinimų raštu. Vėliau tęsėsi vašės lauke, gražioje sodyboje.

V. Ambrazejus gimė 1894 m. birželio 15 d. Panautupio vkm. Mariamp. apskr., turtingo ūkininko šeimoje. Jo tėvas buvo mokytojas, baigęs Veiverių seminariją. Vincas baigęs Marijampolės gimnaziją – sidabro medaliu, artėjant pirmam pasauliniam karui pasitraukė į Rusiją kur įstojo į Petrapiolio universitetą. Ten jis baigė matematikos-gamtos fakultetą. Grįžęs į Lietuvą buvo paskirtas Marijampolės apskr. Viršininku. Nepatiko jam ši tarnyba. Jis perėjo dirbti į Rygiškių Jono gimnaziją, dėstė ten matematiką ir buvo ilgą laiką tos gimnazijos inspektorium. Vėliau buvo perkeltas į Tauragės komercinę gimnaziją direktorium. Išbuves ten apie 6 metus, buvo paskirtas į Kybartus suvalstybintą Žiburio gimnaziją direktorium.

Lietuvą užėmus komunistams, buvo nukeltas į Joniškio gimnaziją direktorium. Okupavus vokiečiams Lietuvą, buvo nukeltas į šiaulių berniukų gimnaziją direktorium. Artėjant antrą kartą komunistams, pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno Muenchene. Atvykus iš Ingolštato stovyklos tėvams ir jiems prašant, sutiko atidaryti ten gimnaziją ir būti jos direktorium. Turėjo daug vargo, nes jo žmona atidarė lietuvių pradžios mokyklą Muenchene tai reikėjo važinėti, o tai nebuvo arti. Penkias dienas gyveno Ingolštate, o savaitgaliais grįždavo į Muencheną. Išdirbo apie 3 metus. Prasidėjus emigracijai į JAV atvyko į Newarką, N.J.

Sukaktuvininkas yra ramus būdo ir aštraus proto, tautinio nusistatymo žmogus. Čia JAV jis priklauso ALTS-gai, SLA, Ramovėnams ir Lietuvių Bendruomenei, skaito Dirvą ir visiemis padeda pagal išgales. Jam ypač malonu skaityti, kai randa apie savo buvusius mokinius, kaip Eugenijų Bartkų, Stasį Barzduką, Joną Brazauską ir daug kitų.

Linkime Vincui Ambrazeiui daug sveikų metų. (p.m.)

Skaityt kit ir platinkit DIRVĄ

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

ŠI skiltis iš Chicago Dirvos puslapiuose yra šimtoji. Per dvejus metus, rašant kiekvieną savaitę, išskyrus atostogas, susidarė 300 pusl. rankraščio. Visą sudėjus į knygą, susidarytu nemažas tomas Chicago lietuviškų įvykių kronikos, gal būt, naudingos ir ateities istorikams, kurie po šimtmečių tyrinės lietuvių gyvenimo Chicagoje pėdsakus. Kaip skaitytojai pasitinka skiltį, sunku atspėti. Per kelis atvejus Dirvos laišku skyriuje esu skaitęs tik nei giamus atsiliepimus. Beveik nei su vienu tokio laiško autorium į polemiką nesi verčiau, nes žinojau, kad tiesa buvo mano pusėje. Nesenai papuoliau į kryžminę ugnį, kuri jau ilgesnį laiką spaudoma tarp K. Donelaičio lit. mokyklos vadovybės iš vienos pusės, ir Švietimo Tarybos iš kitos. Švietimo Tarybos vadovas pedagogas St. Rudys, Dirvoje atsakydamas į K. Donelaičio mokyklos direktoriaus J. Širkos pareiškimus, kuriuos man, kaip neutraliam laikraštininkui, teko paskelbti "7 Dienos Chicagoje" skiltyje, tarp kitko prikišo, kad K. Donelaičio mokyklos išleis-tame vadovėlyje buvo įdėtas dar Lietuvoje už 'komunizma' kalėjime sėdėjęs poetas K. Jakubėno eilėraštis. Tuo

Laikraštininkai Lietuvių Fondo suvažiavime. Iš kairės: Antanas Juodvalkis, Vladas Ramojus-Butėnas ir A. Pužauskas.

tarpu pas mus, laisvajame pasaulyje, išleistoje Lietuvių Enciklopedijoje rašoma, kad poetas K. Jakubėnas buvo 'aušrininkas', bet ne komunistas. Ten taip pat rašoma, kad antrojoje sovietų okupacijoje poetas žuvo Sibire. Ta žinia turėtų būti kiek pataisyta: poetas K. Jakubėnas, iš kompartijos pareikalavęs daugiau laisvės lietuviams rašytojams, enkavedistų buvo nužudytas Lietuvoje. Tai va, kokia tikrovė apie tą poetą, kurį mūsų Švietimo Tarybos vado vas apšaukė komunistu. Pedagogas S. Rudys apie poetą Jakubėną turėtų žinoti, nes poetas kaip tik baigė tą pačią Biržų gimnaziją, kurios direktorium paskuti-

niais metais buvo St. Rudys, labai aukštai vertinamas jo buvusių mokinių, dabar likusių Lietuvoje. Aplamai rašandčiam yra sunku įtikti kiekvienam skaitytojui, kurių nuomonės visuomet įvairuoja. Bet, kaip virš minėtas pavyzdys rodo, kad ir oponentai, eidami į polemiką, padaro nedovanotinų klaidų, žinoma, gal ir iš neblogos valios.

PAVERGTŲJŲ Tautų paradas Chicago miesto centre įvyko šeštadienį, liepos 20 d. Įvairių tautybių tarpe viena didžiausių grupių buvo lietuviai. Ypač gausios buvo uniformuotų šaulių gretos, išpūdingai atrodė V. Stankienės vadovaujama Žilvičio taut. šokių grupė. Laidotuvių direktorius J. Evans ir kiti parūpino didelį automobilį, kuriame sėdėjo Neolitanų orkestras. Parade lietuvių grupės priekyje žygiavo išsidėmėtina kolicija: dviejų LB apygardos valdybų atstovai -- A. Juškevičius ir R. Kronas, o viduryje Chicago Altos pirm. J. Beliusas. Jei ta kolicija ir toliau laikysis vieningai, kad kaip žygiavo Pavergtųjų Tautų parade, vieni prieš kitus nebarnodami, tai Chicago lietuvių tarpan tikrai sugrįš vienybė. Kiek graudulio lietuviams padarė gudų tautinė grupė, Pavergtųjų Tautų parade nešdama vieno iš 1863 m. sukilimo vadų, Kosto Kalinausko portretą, ir šie padarydama jį "laisvės kovotoju ir gudų tautos herojum". Tai didelis netaktas, reikalaujantis vieno lietuvių protesto.

PASAULIO Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių centras liepos 13-19 d.d. Beaumont, Ohio, amerikiečių skautų stovyklavietėje, kur pernai vyko jubiliejinė lietuvių skautų sąjungos stovykla, surengė pirmąją lituanistinę savaitę lietuvių jaunimui. Iš Chicago, šalia organizatorių ir būrio jaunimo, lituanistinėje savaitėje dalyvavo lektoriai kun. J. Vaišnys ir dr. T. Remeikis. Kun. J. Vaišnys iš lituanistinės savaitės grįžo giliai sužavėtas ir, nieko nelaukęs, pasiūkė mane pasidalinti išpūdziais. Nors dalyvių skaičius pirmoji lituanistinė savaitė ir nepasizymėjo, jų buvo tik apie 25, bet visi puikūs, nuoširdūs ir tikrai nori lietuviškai gerai pramokti bei susipažinti su lietuvių literatūra, Lietuvos istorija ir kitais lituanistiniais dalykais jaunuoliai. Lituanistinės savaitės darbotvarkė buvo kieta: kasdien šešios paskaitos, vakarinės pramogos ir dar lektorių užduoti namų darbai,

Pavergtųjų Tautų Savaitės eisenoje Chicagoje pirmoji eilė žygiuoja Vincas Avizius, Antanas Valys ir gen. Mikas Reklaitis. C. Genučio nuotrauka

Chicago šaulės ir šauliai Pavergtųjų Tautų savaitės eisenoje. C. Genučio nuotrauka

Šiais metais Pavergtųjų Tautų Savaitės eisenoje Chicagoje gausiai dalyvavo jaunimas. C. Genučio nuotrauka

(Nukelta į 7 psl.)

VIENŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.

ZIGMAS PIVORIŪNAS

JAU SUEINA VIENERI METAI KAI MIRTIS
ATSKYRĖ MŪSŲ MYLIMĄ VYRĄ IR TĖVĄ,
KURIO NETEKOME RUGPIŪČIO 9 D. TEGU
GAILESTINGAS DIEVAS SUTEIKIA JAM AM-
ŽINĄ RAMYBĘ. ŠV. MIŠIOS UŽ JO SIELĄ
BUS ATNAŠAUJAMOS RUGPIŪČIO 11 DIENĄ
10 VAL. NAUJOSIOS FARAPIJOS BAŽNYČIOJ.
MALONIAI KVIEČIAMI VISI GIMINĖS,
DRAUGAI IR PAŽIŠTAMI KARTU SU MUMIS
PASIMELSTI UŽ A.A. ZIGMO PIVORIŪNO
SIELĄ.

NULIŪDĘ ŽMONA,
SŪNUS, DUKTERYS IR MARTI

CLEVELAND, O.